

Rapport 0208 Rev A

Sårbara kommuner 2016

Företagandet, arbetsmarknaden och
beroendet av enskilda större företag

Tillväxtverkets publikationer

finns att beställa eller ladda ner som pdf på tillväxtverket.se/publikationer. Där finns även material som gavs ut av Nutek.

© Tillväxtverket

Stockholm, december 2016

Produktion: Ruth

ISBN 978-91-87903-90-8

Rapport 0208 Rev A

Har du frågor om denna publikation, kontakta:

Sten Axelsson

Telefon, växel 08-681 91 00

Förord

I många svenska kommuner är sysselsättningen beroende av några få stora företag. Inte minst under konjunkturedgångar uppstår frågan vad som händer med kommunen om något eller några dominerande företag hamnar i svårigheter. I förlängningen handlar det främst om hur mindre kommuner ska kunna överleva på sikt. En viktig del i överlevnaden är att förlorade arbetstillfällen ersätts med nya. Om det inte sker minskar möjligheterna att leva och verka i kommunen, skattebasen urholkas och den kommunala servicen förlorar sitt underlag.

Det är relativt lätt att identifiera sårbarhet, men betydligt svårare att säga något om de lösningar som leder bort från sårbarhet. Tidiga studier av sårbarhet fokuserade på kommunernas beroende av enskilda större företag, medan förmågan att hantera större förluster av arbetstillfällen ägnades liten uppmärksamhet. Det har därför saknats en samlad bild av hur kommunerna ligger till när det gäller lokala faktorer som är av betydelse för om det ska skapas arbetstillfällen i nya och växande företag.

Syftet med detta projekt är att undersöka kommunernas sårbarhet utifrån såväl deras beroende av enskilda större företag som deras omställningsförmåga och utvecklingskraft. Det sker genom att på kommunnivå kombinera beroendet av enskilda företag, arbetsmarknadssituationen inklusive möjligheterna till pendling samt företagandets omfattning och förutsättningar. Projektet får därmed en tydligare bäring mot det som på sikt kan ge minskad sårbarhet.

Projektet har genomförts i samarbete mellan Tillväxtverket och Svenskt Näringsliv. Det är andra gången som en undersökning av sårbara kommuner genomförs med den metodik som presenteras i rapporten. Första gången detta gjordes var år 2011. Rapporten har utarbetats av Sten Axelsson, Tillväxtverket, och Anders Bornefalk, Svenskt Näringsliv.

Gunilla Nordlöf
Generaldirektör
Tillväxtverket

Caroline af Ugglas
Vice VD
Svenskt Näringsliv

Sammanfattning

Enskilda kommuners sårbarhet vid större förluster av arbetstillfällen har varit en återkommande fråga sedan åtminstone 1970-talets industrikriser. I denna studie, som nu genomförs för andra gången, studeras kommunernas sårbarhet utifrån flera aspekter. Utöver beroendet av enskilda större företag studeras företagens omfattning, det lokala företagsklimatet, möjligheterna till pendling samt andelen av kommunens befolkning som är i arbete.

Resultatet blir ett sårbarhetsbegrepp som inte enbart rör dagens beroende av enskilda företag utan också säger något om kommunernas omställningsförmåga och utvecklingskraft, och därmed om möjligheterna att hantera en nedläggning av en större arbetsplats eller ett större företag.

I studien rangordnas Sveriges kommuner efter sårbarhet. De 100 kommuner som har högst värden för sårbarhet har delats in i tre grupper. Den tredjedel som uppvisar högst värden, och som i flertalet fall uppvisar svagheter på samtliga områden som studeras, benämns genuint sårbara. Följande tredjedel har medelhög sårbarhet medan kommunerna i den tredje gruppen uppvisar måttlig sårbarhet. Övriga kommuner betecknas som icke sårbara.

Resultaten visar att mycket av den övergripande bild av sårbarhet som kom fram i undersökningen från 2011 finns kvar. Det gäller områden som Bergslagen och Glasriket i Småland, som uppvisar en koncentration av genuint sårbara kommuner. I dessa områden har sårbarheten snarast befästs. Med Bergslagen som centrum finns närmare hälften av Sveriges 100 sårbara kommuner – och inte mindre än 23 av landets 33 genuint sårbara kommuner – i ett sammanhängande område som sträcker sig från gränsen mot Norge i väster till Bottenhavet i öster. Området omfattar också ett antal kommuner mellan Vänern, Vättern och Hjälmsjön.

Men det finns också ett antal kommuner där utvecklingen har gått mot en minskad sårbarhet. Jämfört med 2011 års studie är femton av de kommuner som då var sårbara inte längre det. Det gäller bland annat ett antal kommuner i Norrlands inland där ett livskraftigt företagande har byggts upp kring attraktiva lokala tillgångar.

De förhållandevis stora förändringarna i kommunernas relativa sårbarhet tyder på en betydande underliggande dynamik och att det finns en stor potential för förändring i många svenska kommuner. Det visar också att kommuner som en gång klassificerats som sårbara inte nödvändighetsvis behöver fortsätta att vara det. Förutom ett ökat företagande och ett förbättrat lokalt företagsklimat har ökad pendling spelat en viktig roll för många av de kommuner som minskat sin sårbarhet.

Innehåll

1	Inledning	7
2	Metoden för att mäta sårbarhet	10
3	Beroendet av enskilda företag	13
4	Arbetsmarknaden	15
5	Företagsklimatet och företagandets omfattning	18
6	Sveriges sårbara kommuner	21
7	Vad har hänt mellan 2011 och 2016?	25
8	Sammanfattning och avslutande diskussion	31
	Referenser	34
	Tabellbilaga 1 – Sveriges kommuner sorterade efter sårbarhet 2016	
	Tabellbilaga 2 – Sveriges kommuner sorterade i geografisk ordning med olika sårbarhetskomponenter 2016	

1 Inledning

Allt sedan 1970-talets industrikriser har enskilda kommuner varit utsatta för neddragningar eller nedläggningar av större företag eller arbetsplatser. Oftast har det handlat om stora tillverkande företag som dragit ner eller ibland helt lämnat kommunen. Under 2000-talet har kommuners sårbarhet alltmer kommit att handla om att globaliseringen ökat i tempo. Ett nytt inslag är att nya tillväxtländer börjat konkurrera om kunskapsintensiva verksamheter och inte som tidigare bara verksamheter som kännetecknas av rutinartad tillverkning med ett relativt lågt kunskapsinnehåll. En annan tendens är att produktion av tjänster numera flyttas i större utsträckning. Det kan handla om att avdelningar i större företag flyttas för att utnyttja samordningsvinster i samband med internationella sammanslagningar.

De utlösande händelser som leder fram till förlust av jobb i stora företag kan vara nog så komplexa och ta sin början på långt avstånd från kommunen. Bakom lokala industrikriser skymtar ofta en sammansatt kedja av händelser som leder fram till neddragning eller nedläggning. Ägarförändringar, ofta på global nivå, kan ställa en anläggning i en svensk kommun i en ny situation. Ny teknik och förändrad efterfrågan kan ändra på förutsättningar och struktur i en bransch och ge konkurrenter försprång genom högre effektivitet.

Svårigheterna att ersätta förlorade jobb visar att kommuners sårbarhet inte bara handlar om beroendet av befintliga arbetstillfällen, vilket har varit den centrala frågeställningen i tidigare sårbarhetsstudier. Det handlar också om hur ny verksamhet ska kunna växa fram, vilket gör frågor om företagsklimat, nyföretagande och företagandets omfattning till centrala aspekter.

När kommuners sårbarhet först uppmärksammades sågs nya företag inte som den jobbmotor de senare har kommit att betraktas som. Det var de stora företagen som dominerade, inte bara nationellt utan också på flertalet mindre orter. Företagens konkurrenskraft baserades då också till stor del på skalfördelar. Om en kommun drabbades av en nedläggning eller större neddragning handlade det mer om att få dit en ersättningsindustri än om att nya verksamheter successivt skulle kunna växa fram.

Eftersom tidigare undersökningar av kommuners sårbarhet inte har beaktat faktorer som påverkar möjligheten att nya och växande företag skapar ny sysselsättning har det förekommit att kommuner med en stor andel företagare och ett relativt gott företagsklimat har pekats ut som sårbara, men sedan klarat både lågkonjunkturer och kriser på ett bra sätt. Andra kommuner, som inte har framstått som sårbara, har däremot haft en mycket svag utveckling och haft svårt att återhämta sig från nedläggningar och större neddragningar.

Mot denna bakgrund handlar denna rapport om mer än beroendet av enskilda stora företag och de effekter som uppkommer om de försvinner från kommunen. Detta beroende är en viktig aspekt av en kommuns sårbarhet, men på sikt långt ifrån den enda och avgörande för om kommunen ska klara den ständigt pågående omvandlingen i ekonomin.

Även situationen på arbetsmarknaden har stor betydelse för att lättare kunna hantera en större neddragning i ett dominerande företag. Ett utgångsläge med en god tillgång på jobb mildrar effekterna. Pendlingen inom den lokala arbetsmarknaden är en annan faktor som är betydelsefull för att hantera en större förlust av arbetstillfällen. En väl fungerande lokal arbetsmarknad kan i betydande grad minska de negativa effekterna. Samtidigt finns det många kommuner i Sverige där möjligheterna att pendla är begränsade.

Hur företagsstocken ser ut på orten är en annan omständighet som påverkar kommunens sårbarhet och utvecklingsförmåga. Om det finns en grupp andra företag som på sikt kan växa och anställa kan effekterna på sikt bli mindre allvarliga om något av de stora företagen i kommunen hamnar i kris. En sådan situation står i motsats till det mer extrema beroende som finns i en del sårbara kommuner där det – efter det dominerande industriföretaget och möjligen någon underleverantör till detta företag – är livsmedelshallen som är den näst största privata arbetsgivaren.

En väl förankrad tradition av företagande har betydelse också genom att det tenderar att leda till mer positiva attityder till företagande. Det kan i sin tur innebära att fler kan tänka sig att pröva på företagande, och därmed bidra till en spirande nyföretagsamhet. Attityder till företagande utgör också en viktig aspekt av det lokala företagsklimatet. Tillståndsgivning och andra aspekter av den kommunala förvaltningen är en annan viktig del. Också graden av konkurrensutsättning av den kommunalt tillhandahållna servicen är viktig för såväl framväxten av nya företag som för de befintliga företagens utveckling. Kommunerna har därmed relativt stora möjligheter att påverka förutsättningarna för företagande, även om den nationella lagstiftningen spelar en central roll.¹

Ett vitalt små- och nyföretagande kan också bidra till att kommunen blir mer attraktiv, exempelvis genom ett större utbud av personliga tjänster. Det kan i sin tur göra det lättare också för de stora företagen att rekrytera och behålla personal. Om kommunen blir mer attraktiv blir det också lättare att upprätthålla ett tillräckligt stort befolkningsunderlag för att kunna erbjuda olika kommunala tjänster.²

Sammantaget ger detta sätt att betrakta kommunernas sårbarhet en mer nyanserad och djupgående bild än vad som är möjligt om det enda som studeras är kommunernas beroende av enskilda större företag. Framför allt ger det möjlighet att diskutera olika aspekter som bidrar till att bättre kunna hantera sårbarheten om något större företag skulle lägga ner, eller kraftigt minska, sin verksamhet. Det handlar i grunden om näringslivets dynamik, såväl risken för företagsnedläggningar som möjligheterna att bygga upp nya verksamheter.

Men det handlar också om att förebygga en negativ utveckling. En nedläggning kan komma plötsligt, också för till synes mycket konkurrenskraftiga företag. Sannolikheten att större företag försvinner eller drar ned sin verksamhet har ökat som ett resultat av globaliseringen och den allt snabbare teknologiska utvecklingen.³

¹ Se Andersson och Henrekson (2015).

² Se Florida och Melander (2015) om betydelsen av att kommuner är attraktiva för både företag och personer.

³ Se Bornefalk (kommande rapport). Se också Daepf m.fl. (2015), som i en studie baserad på samtliga amerikanska aktiebolag finner att företagens ålder har liten betydelse för sannolikheten att de ska läggas ned. Det betyder att företag som har funnits på en ort i åtskilliga decennier i princip löper samma risk för nedläggning som betydligt mer nyetablerade företag, åtminstone så länge de senare har klarat av de första utvecklingsstegen.

Samtidigt är företagsdynamiken sådan att det i allmänhet är lättare att bygga upp något nytt, exempelvis genom en avknoppning, medan det stora företaget finns kvar.⁴ När nedläggningen väl är ett faktum kan det vara för sent att bygga upp företag med verksamhet inom angränsande områden. Efterfrågan på privata tjänster, liksom befolkningsunderlaget för den kommunala servicen, kan då också snabbt minska, vilket gör det svårt för kommunen att behålla sin attraktivitet.

En kommun som drabbas av en nedläggning av ortens stora företag under sådana förhållanden kan gå från att vara en välmående kommun med hög selsättning, goda inkomster och en väl fungerande kommunal service till att bli en problemtung avfolkningsbygd. Med tidigare sårbarhetsmått upphörde sådana kommuner att betraktas som sårbara eftersom de då inte längre var beroende av något enskilt större företag. Beroende på hur de olika faktorerna i sårbarheten utvecklas, exempelvis andelen av befolkningen som har ett arbete, kan sådana kommuner mycket väl fortsätta att klassificeras som sårbara med det mått som används i denna studie.

Rapporten är uppbyggd på följande sätt. I kapitel 2 presenteras metoden för att beskriva sårbarhet, inklusive de olika komponenterna, mer ingående. Därefter följer en genomgång av Sveriges kommuner utifrån de tre huvudfaktorerna beroendet av enskilda företag, arbetsmarknaden respektive förutsättningarna för företagande. I kapitel 6 presenteras Sveriges sårbara kommuner. I kapitel 7 görs jämförelser med den undersökning som Tillväxtverket och Svenskt Näringsliv genomförde 2011.⁵ Kapitel 8 sammanfattar och diskuterar slutsatser.

⁴ Se Baumol (2004) för en analys av samspelet mellan mindre och nystartade företag å den ena sidan och etablerade stora företag å den andra sidan, och om de kompletterande roller dessa spelar i innovationssystemet.

⁵ Tillväxtverket och Svenskt Näringsliv (2011).

2 Metoden för att mäta sårbarhet

Skillnaderna i utveckling mellan kommuner som drabbats av neddragningar visar att studier om kommuners sårbarhet också måste undersöka hur grogrunden för nya företag och arbetstillfällen skiljer sig åt mellan olika kommuner. Men det handlar inte bara om hur näringslivet i kommunen ska kunna växa och skapa nya jobb. Även förmågan att attrahera företag från andra regioner och andra länder påverkar kommunens möjligheter att hantera sin sårbarhet. Det är först när ett högt beroende av ett fåtal företag kombineras med en svag potential för en framtida utveckling som det finns anledning att tala om att en kommun är genuint sårbar.

Det sårbarhetsbegrepp som har använts i tidigare studier har därför kommit att bli allt mindre relevant eftersom det har fokuserat på en enda faktor, nämligen enskilda kommuners beroende av större industriföretag. Figur 1 sammanfattar det sårbarhetsbegrepp som används i denna rapport. Måttet består av sex komponenter, som i sin tur kan delas in i tre huvudsakliga faktorer. Den första komponenten, beroendet av enskilda tillverkande företag, motsvarar det som tidigare undersökningar av kommuners sårbarhet har fokuserat på. I den här undersökningen beaktas också beroendet av enskilda tjänsteföretag. Sammantaget utgör dessa bägge komponenter beroendefaktorn.

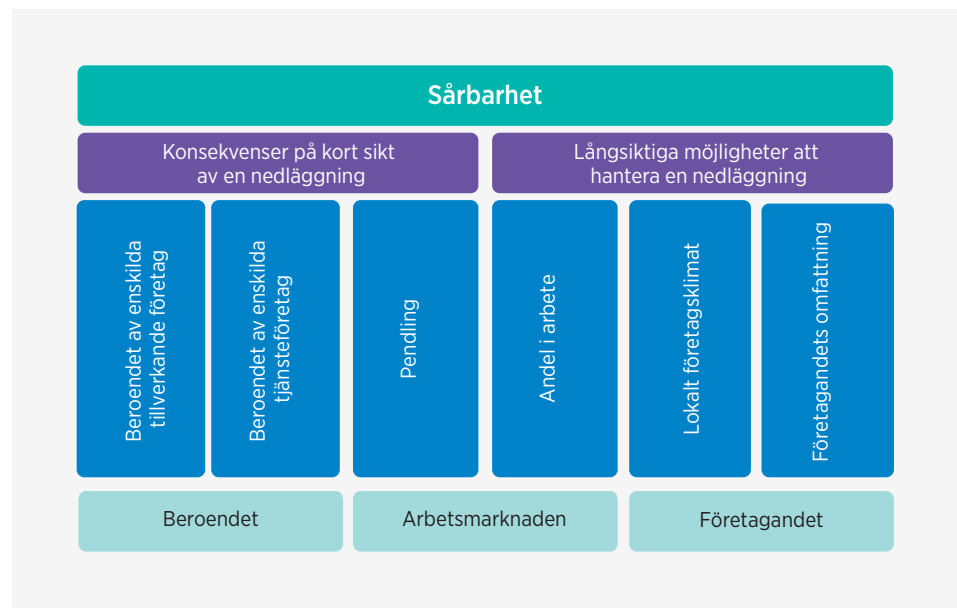
Arbetsmarknadsfaktorn består i sin tur av de bägge komponenterna pendlingens omfattning och andelen i arbete. Den tredje huvudsakliga faktorn är företagandet, som består av de bägge komponenterna lokalt företagsklimat och företagandets omfattning.

De sex komponenterna kan också delas in i sådana som påverkar konsekvenserna av en nedläggning eller neddragning på kort respektive lång sikt. I figuren återfinns de förra på den vänstra och de senare på den högra sidan. Att en nedläggning av en dominerande arbetsgivare får stora konsekvenser för sysselsättningen på orten redan på kort sikt säger sig självt, liksom att det tar längre tid innan andra företag, såväl nystartade som befintliga och inflyttade, kan erbjuda ny sysselsättning. I figuren är därför beroendefaktorn placerad till vänster och företagandefaktorn till höger.

Arbetsmarknadsfaktorn är placerad i mitten eftersom dess komponenter, dvs. möjligheterna till pendling och andelen av kommunens befolkning som arbetar, kan få betydelse redan på kort sikt samtidigt som effekterna också kan dröja alternativt visa sig inte vara bestående. Om pendling ger möjlighet att hitta arbetstillfällen i närliggande kommuner kan konsekvenserna av en neddragning mildras redan på kort sikt. Pendling kan också i vissa fall vara en lösning på längre sikt. Andelen i arbete kan också påverka vilka effekter en neddragning får på sysselsättningen på både kort och lång sikt. Om arbetslösheten är hög, och andelen i arbete därmed är låg, redan innan neddragningen blir det sannolikt svårare för de friställda att skaffa ett nytt arbete än om arbetslösheten hade varit låg. En initialt hög arbetslöshet ökar också risken för bestående arbetslöshet – ju längre tid arbetslösheten varar, desto svårare brukar det vara att komma tillbaka i arbete.

Den nivå som studeras i denna rapport är Sveriges 290 kommuner. Det finns flera anledningar till att kommunen valts som geografisk nivå. En orsak är att perspektivet är framåtblickande, och kommuner i sin verksamhet arbetar med förutsättningarna för företagande. Kommunerna har också en budget som direkt påverkas av en nedläggning. På kort sikt behöver effekterna inte bli så stora eftersom arbetslöshetsförsäkringen erbjuder försörjning för dem som drabbats av arbetslöshet. När personer som blivit av med jobbet flyttar minskar däremot folkmängden, och därmed skatteintäkterna. På lite längre sikt, när rätten till arbetslöshetsersättning upphör, tvingas kommunen också att betala ut försörjningsstöd till dem som inte kunnat skaffa sig egen försörjning.

Figur 1. Sårbarhetens komponenter

Sammantaget väger de olika delarna i modellen på följande sätt:

Beroendet 1/3

Hur många företag (tillverkande och tjänsteföretag) behövs i en kommun för att nå halva lönesumman i det privata näringslivet?

Arbetsmarknaden 1/3

Andel i arbete 1/6
Utpendlning 1/6

Företagandet 1/3

Privata arbetsgivare per 1000 invånare 1/9
Nyföretagande (nyföretagsamma) per 1000 invånare 1/9
Samlad bedömning av det lokala företagsklimatet 1/9

Lokala arbetsmarknader anses ibland bättre spegla möjligheten att finna sysselsättning snarare än vad de enskilda kommunerna gör. Att det blivit så beror på den ökande pendlingen som på vissa ställen i landet vidgat sökområdet för jobb utanför hemkommunen betydligt. Samtidigt är lokala arbetsmarknader enbart en statistisk konstruktion för att binda samman områden med hjälp av pendlingsströmmar. Det ska jämföras med kommunpolitikens uppdrag inom många samhällsområden som leverantör och garant av offentliga tjänster. Det är också kommunen som har att hantera många av de konsekvenser som uppstår när jobb försvinner. Som lägsta politiska nivå är den kommunala demokratin också en viktig del av den lokala identiteten, och påverkas av stora neddragningar.

Vi kan avslutningsvis konstatera att det finns tydliga kopplingar mellan de ingående faktorerna. Om kommunen domineras av ett fåtal större arbetsplatser är sannolikt entreprenörskapet och det lokala företagsklimatet mindre väl utvecklat. Det finns flera skäl för det. För det första har de stora företagen sugit upp mycket av arbetskraften. För det andra har kommunen kunnat förlita sig på de enskilda stora företagen när det gäller sysselsättningen. De har därför inte haft lika starka drivkrafter att förbättra företagsklimatet, och därför sannolikt inte heller samma tradition av att bedriva sådant arbete. Det kan också finnas en koppling mellan få möjligheter till pendling och en hög grad av beroende. Om möjligheterna att pendla hade varit bättre kanske inte lika många hade varit intresserade av ett arbete på ortens stora företag. En lägre andel företagare i en kommun innebär också att det finns färre att lära av. Medan en anställning på någon av ortens större industrier har setts som naturligt och eftersträvanvärt har eget företagande saknat tradition.

3 Beroendet av enskilda företag

Utgångspunkten för mätningar av kommuners sårbarhet är deras beroende av enskilda företag. I denna undersökning beräknas beroendet efter hur många företag som krävs för att nå upp till 50 procent av lönesumman i det privata näringslivet.⁶ Ju färre företag som behövs för att nå halva lönesumman, desto högre är beroendet. Det finns flera skäl att använda lönesumman som ett samlande volymmått på arbete i stället för exempelvis antalet anställda. En fördel är att effekter som uppstår av olika lång arbetstid, som att företag i olika grad anställer på hel- eller deltid, undviks. En annan fördel är att lönesumman fångar upp skillnader mellan företag och branscher när det gäller lönenivåer.

Effekterna av en nedläggning blir olika om de jobb som gått förlorade finns i företag med hög eller låg lönenivå, och om jobben var på hel- eller deltid. Det gäller inte minst för den kommunala budgeten – om högavlönade heltidsanställningar försvinner innebär det ett större bortfall av beskattningsbar inkomst. Men det gäller också för möjligheterna att bo kvar på orten. En familj med två inkomsttagare har i allmänhet svårare att bo kvar på orten tills den som har förlorat sitt arbete har lyckats hitta ett nytt om det är den med högst inkomst som har blivit arbetslös.

Undersökningen gäller alla företag i Sverige som var registrerade som arbetsgivare, vilket var omkring 359 000 år 2014. Det innebär att både varuproducerande företag och privata tjänsteföretag ingår i studien. För att nå 50 procent av lönesumman i Sveriges näringsliv krävdes det cirka 10 900 företag. I 2011 års undersökning, som bygger på statistik från år 2009, var ca 342 600 företag registrerade som arbetsgivare. För att nå halva lönesumman behövdes det ungefär 11 400 företag. Mellan dessa år fick Sverige med andra ord fler arbetsgivare samtidigt som de större företagens betydelse för sysselsättningen ökade.

På många ställen i Sverige är kommunen en viktig arbetsgivare. Lönesumman från offentlig verksamhet har dock inte tagits med i beräkningarna av beroendet. Det främsta skälet är att kommunala arbetstillfällen på lång sikt står i proportion till näringslivets förmåga att skapa utkomstmöjligheter. När jobben i det privata näringslivet minskar påverkas skattebasen och på sikt också befolkningsunderlaget negativt. På sikt hotas därför också kommunala arbetstillfällen som en sekundär effekt av näringslivets sårbarhet.

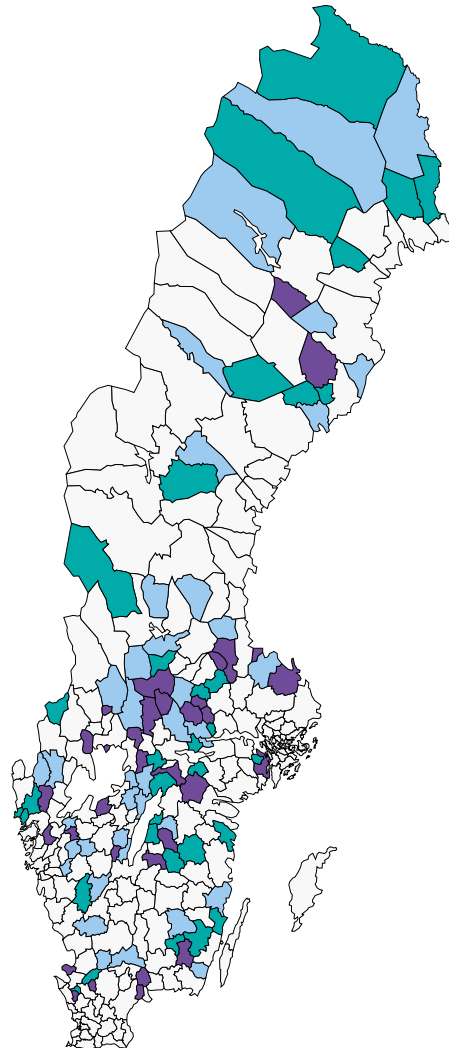
Resultaten av beräkningarna visas i Karta 1. I 35 kommuner, markerade med rött på kartan, räcker det med ett till fem företag för att nå halva lönesumman i det privata näringslivet. Dessa kommuner finns framför allt i Göta- och Svealand. I 78 kommuner svarar ett till tio företag för halva lönesumman, vilket motsvarar 27 procent av Sveriges kommuner. I 2011 års undersökning var antalet kommuner där ett till fem företag svarade för minst halva lönesumman 32, dvs. något lägre än i årets undersökning. Antalet kommuner där det räckte med tio företag för att nå halva lönesumman var 60, dvs. väsentligt färre. Också enligt detta mått kan därmed de större arbetsgivarna sägas ha fått en ökad betydelse. Utvecklingen förefaller därför ha gått mot ett ökat beroende.

⁶ Lönesumman är de löner och ersättningar som företagen betalar till anställda som bor i kommunen. Kommunernas beroende av enskilda företag har beräknats av Statistiska Centralbyrån (SCB) från den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken (RAMS) och gäller bokslutsåret 2014.

Sett till Sveriges 100 mest beroende kommuner finns hälften i Bergslagen och kringliggande län. De är fördelade med 17 i Västra Götalands län, åtta i Värmlands län, åtta i Örebro län, sju i Västmanlands län, sex i Dalarnas län och fyra i Gävleborgs län.

Karta 1. Beroendet av enskilda företag 2016

Antal företag som krävs för att nå upp till 50 procent av lönesumman från det privata näringslivet i en kommun (1-5 företag lila), (6-10 företag blått), (11-15 företag grönt)

Källa: Bearbetning av data från SCB/Rams

Anm: I kartan visas de 100 kommuner i Sverige som har högst beroende.

I 10 kommuner räcker det med ett företag för att nå 50 procent av lönesumman i det privata näringslivet. Dessa kommuner är Oxelösund, Olofström, Grums, Östhammar, Finspång, Hammarö, Degerfors, Skinnskatteberg, Fagersta och Hofors. Företagen finns i branscherna metallindustri, verktygsindustri, maskinindustri, pappersindustri och fordonsindustri. Det är branscher med hög exportandel och högt utlandsägande. Företagen påverkas därför direkt av förändringar på den globala nivån.

4 Arbetsmarknaden

En annan central faktor när det gäller kommuners sårbarhet är möjligheten att pendla till ett jobb i en annan kommun. I vissa kommuner pendlar en mycket stor andel av den arbetande befolkningen, medan möjligheterna till pendling är betydligt mindre i många andra kommuner. Viljan att pendla beror inte bara på avståndet utan också på vilka alternativ som finns. Att pendlingen mellan mindre kommuner utanför storstadsområdena ofta ligger på en förhållandevis låg nivå kan exempelvis, åtminstone till en del, bero på att det ses som ett sämre alternativ än att flytta till kommunen där jobbet finns. I storstadsområden kan en sådan lösning vara utesluten eftersom det kan leda till väsentligt högre boendekostnader.

Sett på längre sikt har pendlingen ökat. År 2014 var medianvärdet för utpendling i Sveriges kommuner 34,2 procent, vilket innebär att drygt en tredjedel av arbetskraften i mediankommunen hade sitt arbete i en annan kommun. År 2009 var andelen 32,5 procent. Denna så kallade regionförstoring, som har pågått under en längre tid, har ökat möjligheterna att komplettera kommunernas egna arbetsmarknader med arbetstillfällen inom ett större geografiskt område. Regionförstoringen innebär också att möjligheterna till en god matchning förbättras, vilket i sin tur påverkar produktiviteten, eller avkastningen av arbetet, positivt. För den enskilde betyder det dessutom ökade möjligheterna att hitta ett arbete personen trivs med. Men samtidigt som pendling är ett viktigt medel att minska sårbarheten och öka avkastningen av arbetet förutsätter det att det finns starka arbetsmarknader på lämpligt avstånd.

Ju starkare arbetsmarknaderna är i de närliggande kommunerna, desto lättare är det att finna ett lämpligt arbete i någon av dem. I storstadsområdena är de enskilda kommunerna många gånger främst bostadsort medan invånarna finner sysselsättningen i angränsade kommuner. I andra kommuner spelar utpendling en mer blygsam roll. Det är huvudsakligen två typer av kommuner som har begränsad utpendling. Den ena typen återfinns i glesbefolkade områden, där avstånden är stora och kommunikationerna ofta bristfälliga. Till denna grupp hör kommuner som Kiruna (290), Gotland (286), Härjedalen (280), Västervik (277), Lycksele (276), Överkalix (274) och Torsby (268), där talen inom parentes anger kommunernas ranking med avseende på utpendlingen. Den andra typen av kommuner med låg utpendling är befolkningsmässigt relativt stora och har en god egen arbetsmarknad. Möjligheterna till sysselsättning i omgivande kommuner är däremot sämre. Till dessa hör Umeå (285), Luleå (284), Sundsvall (281), Östersund (278), Jönköping (273), Linköping (265), Halmstad (264), Borås (258) och Västerås (257).

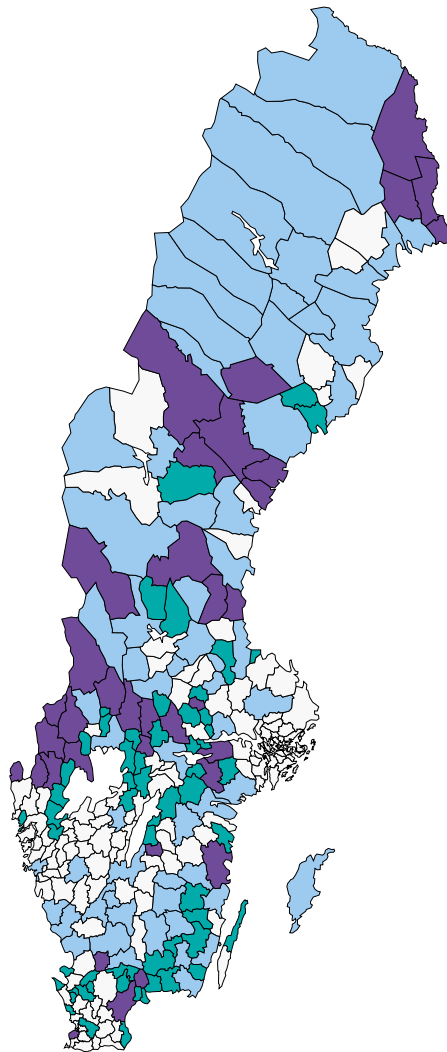
Andelen av befolkningen som har ett arbete är en annan viktig faktor för en kommuns förmåga att klara en företagsnedläggning eller neddragning. Om andelen är hög kan det vara ett tecken på en väl fungerande näringslivsdynamik där det successivt genereras nya jobb som ersätter jobb som försvinner. Utgångsläget om ett större företag hamnar i kris borde också vara bättre, och risken för utslagning i samband med långvarig arbetslöshet lägre. Eftersom måttet avser andelen av den totala befolkningen som har ett arbete, dvs. inte

andelen av befolkningen i en viss ålder, säger det också något om åldersstrukturen och försörjningsbördan.

I Karta 2 redovisas kommuner med låg utpendling respektive låg andel i arbete. Som framgår av kartan är pendlingen låg i stora delar av norra och mellersta Sverige, men också i ett bälte som sträcker sig från Halland och vidare österut över Småland och Gotland. Bältet bryts av kommunerna längs E4:an, vilket visar på vikten av goda kommunikationer. Sammanhängande områden av kommuner med hög utpendling återfinns i huvudsak i landets storstadsregioner med omnejd. Såväl Göteborg (235) som Uppsala (212) och Malmö (203) har emellertid en förhållandevis låg utpendling, medan inpendlingen från omgivande kommuner är hög.

Karta 2. Låg pendling och låg andel i arbete 2016

Kommuner med låg pendling (blå), låg andel i arbete (grön), samt både lågt för andel i arbete och för pendling (lila)

Källa: Bearbetning av data från SCB/Rams

Anm: I kartan har de 100 kommuner som har lägst pendling respektive lägst andel i arbete markerats.

När det gäller andelen i arbete är bilden annorlunda. I den nordligaste delen av Sverige är det förhållandevis få kommuner som har en låg andel i arbete, och det trots att pendlingen är begränsad. I både mellersta och södra Sverige är det betydligt fler kommuner i inlandet än vid kusten som har en låg andel i arbete, även om nordöstra Skåne och Blekinge utgör undantag. Dessa kustkommuner i södra Sverige tillhör ett sammanhängande område med låg andel i arbete. Att området omfattar så pass många kommuner är anmärkningsvärt, i synnerhet som pendlingen är relativt omfattande i flertalet av dessa kommuner.

Kommuner som antingen har låg utpendling eller låg andel i arbete löper större risk att drabbas av problem vid en nedläggning eller större neddragning om de samtidigt har ett starkt beroende av ett fåtal företag. För kommuner som både har en låg utpendling och en låg andel i arbete riskerar problemen vid ett stort beroende att bli ännu större. Sammanlagt är det 36 kommuner, dvs. 12 procent av Sveriges kommuner, som uppvisar svagheter i båda dessa avseenden. På kartan är dessa kommuner markerade med lila. Dessa kommuner återfinns i första hand i mellersta Sverige, i ett band som sträcker sig från Dalsland och Värmland upp mot södra Västerbotten. I sydöstra delen av landet gäller det för Kristianstad, Olofström och Västervik.

5 Företagsklimatet och företagandets omfattning

Lokala industrikriser leder ofta till att företag drar ner sin verksamhet eller helt försvinner från orten. När det inträffar kan en del av lösningen utgöras av att det kommer fram fler nya och växande företag som också anställer. Förutsättningarna för att det ska kunna ske är bättre om det finns en tradition av företagande på orten och om det lokala företagsklimatet är gynnsamt. Med ett livskraftigt små- och nyföretagande och ett gynnsamt företagsklimat minskar också sårbarheten för framtida kriser eftersom det då kan växa fram företag som minskar kommunens beroende av de dominerande arbetsgivarna. I detta avsnitt studeras företagandets omfattning och det lokala företagsklimatet.

Företagandets omfattning mäts med hjälp av två komponenter som vägs samman. Den första är andelen nyföretagsamma per 1 000 invånare i kommunen.⁷ Nyföretagande handlar om förmågan till förnyelse av kommunens näringsliv, och tanken är att det ska mäta den entreprenöriella nivån i kommunen. En hög andel nyföretagsamma innebär sannolikt att fler företag kommer att flöda in i stocken av befintliga företag, och kan också innebära att det växer fram fler företag med anställda. En hög andel nyföretagsamma kan emellertid också bero på att tillväxtbetingelserna i kommunen är svaga, och att fler då måste försörja sig genom eget företagande även om de kanske egentligen hade föredragit en anställning.

För att undvika att bilden blir missvisande behöver företagandets omfattning också avspegla jobbskapandet och förekomsten av företag som anställer. Andelen i arbete, som beskrevs i föregående avsnitt, ger en bild av jobbskapandet som helhet. För att mäta förekomsten av företag som anställer används måttet antalet privata arbetsgivare per 1 000 invånare. Förutom att måttet visar förekomsten av privata företag i kommunen ger det också en indikation om tillväxtmöjligheter och hinder för att anställa. Tanken är att ju fler privata företag med anställda som finns i en kommun, desto robustare blir kommunens arbetsmarknad. Arbetsmarknaden står då på en vidare bas som också kan ge en högre potential för tillväxt av arbetstillfällen. Denna indikator kan därmed ses som en motpol till beroendet av enskilda större företag.

Företagande är en förutsättning för sysselsättning, men har även andra betydelser. Det fungerar också som förebild och utgör en inspirationskälla för nyföretagande. I kommuner med en låg andel företagare är förebilderna få och attityderna till företagande ofta negativa. Att kommuner med ett stort beroende av ett fåtal större företag ofta har svårt att skapa nya arbetstillfällen efter en kris hänger samman med att dessa företag under en lång tid har försett arbetsmarknaden med jobb. Den goda tillgången på jobb, ibland för flera generationer i följd, har skapat en lokal kultur där eget företagande inte har stått särskilt högt upp bland möjliga framtidsalternativ. I en lokal miljö där huvudfrånan legat mot

⁷ Andelen nyföretagsamma per 1 000 invånare i kommunen visar hur många som har tillkommit i gruppen företagsamma under det senaste året. En företagsam person har ansvar för utvecklingen av ett företag, dvs. innehar F-skattsedel, är delägare i ett aktivt handelsbolag eller är vd eller ordinarie styrelsemedlem i ett aktivt aktiebolag. Se 2011 års rapport om sårbara kommuner för en mer detaljerad beskrivning av dessa mått, Tillväxtverket och Svenskt Näringsliv (2011, s. 26 f.)

anställning i något av ortens stora företag har traditionen att starta eget sällan utvecklats, vilket bidrar till en miljö där omställning tar tid. I vissa av dessa kommuner verkar förnyelsen ha uteblivit trots att åtskilliga år passerat sedan det dominerande företaget försvann.⁸ Samtidigt har arbetslösheten fortsatt att vara hög. På detta sätt har krisen dröjt sig kvar i medvetandet, ibland över årtionden. Krisen kan då också ha blivit en del av den lokala identiteten, vilket gör en förändring än mer osannolik.

För att fånga attityder till företagande används det sammanfattande omdömet om företagsklimatet i kommunen, som hämtas från Svenskt Näringslivs ranking av det lokala företagsklimatet.⁹ Det sammanfattande omdömet ges av företagare som utifrån sina egna preferenser får ange hur bra de upplever att företagsklimatet i kommunen är. Undersökningen inkluderar också frågor om attityder till företagande hos kommunpolitiker, kommunala tjänstemän och allmänheten samt i skolan och i media. Andra frågeställningar rör kommunens service till företagen, kommunens tillämpning av lagar och regler, graden av konkurrens från kommunens verksamheter mot privata företag, vägnät, tåg- och flygförbindelser, tele- och IT-nät samt tillgången till arbetskraft med relevant kompetens. Det sammanfattande omdömet uppvisar en hög grad av korrelation med svaren på frågor om attityder till företagande.

Av de 100 svenska kommuner som har lägst omfattning på företagandet återfinns det stora flertalet i Götalands och Svealands inland, vilket framgår av Karta 3. Företagandet är lågt också i ett antal norrländska kustkommuner, liksom i Kalmar län och Blekinge. Förutom lokala traditioner och förhållanden finns det flera faktorer som påverkar företagandets omfattning. En sådan är branschstrukturen, vilket har att göra med att nystartade och mindre företag spelar en större roll inom vissa verksamheter, exempelvis privata tjänster. En annan viktig faktor är skillnader i graden av konkurrensutsättning av offentlig verksamhet. Också infrastrukturen spelar roll – för att kunna utnyttja de möjligheter till småskalig verksamhet som globaliseringen medför krävs det exempelvis en väl fungerande informations- och kommunikationsteknologi. Möjligheterna att få en anställning utgör en faktor av delvis annan karaktär. Om möjligheterna till anställning är begränsade tenderar det nödvändighetsbaserade företagandet att öka, vilket innebär att fler startar företag för att kunna försörja sig.¹⁰ Det skulle kunna förklara varför företagandet är förhållandevis omfattande i stora delar av Norrlands inland.

När det gäller det lokala företagsklimatet, och då mer specifikt attityderna till företagande, är bilden mer spridd. Lokala förhållanden och traditioner spelar sannolikt även här en viktig roll. Det gäller kontaktytorna mellan företagare å ena sidan och kommunala tjänstemän och politiker å den andra sidan, men också kommunens arbete att göra det enklare för företagen. Kommuner med förhållandevis negativa attityder till företagande förekommer i såväl storstadsregioner som i utpräglade glesbygdskommuner. Bland de 100 kommuner med lägst noteringar avseende det sammanfattande omdömet återfinns exempelvis såväl Göteborg, Malmö som Uppsala, och dessutom kranskommuner som Värmdö, Södertälje och Trelleborg.

⁸ Ett exempel på en sådan kommun är Valdemarsvik.

⁹ Se www.foretagsklimat.se för en presentation av undersökningen.

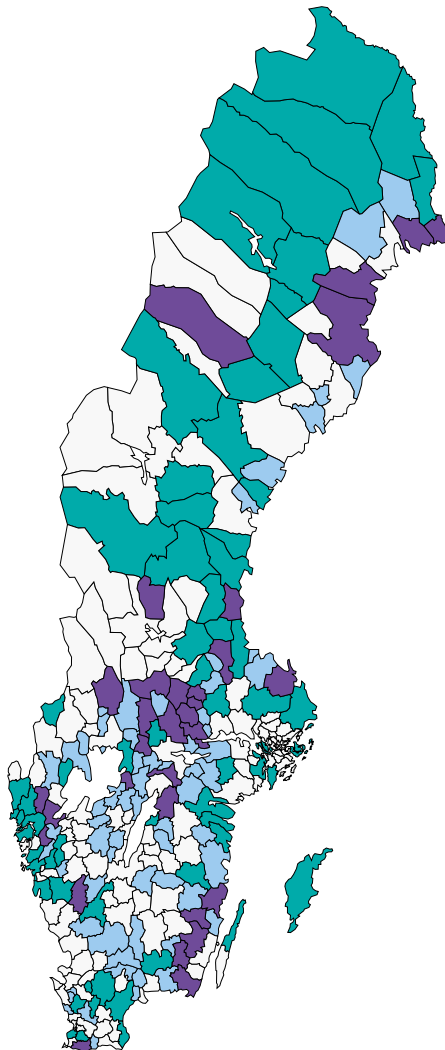
¹⁰ Företagande delas vanligen in i möjlighetsbaserat och nödvändighetsbaserat. Med möjlighetsbaserat företagande avses att en person startar företag för att utveckla en viss affärsidé eller utnyttja en uppkommen möjlighet, och inte för att det är nödvändigt för att kunna försörja sig.

I södra Sverige återfinns annars flertalet kommuner med svaga betyg i detta avseende i Bergslagen med omnejd, östra Småland samt Bohuslän och sydöstra Skåne. I Norrland har flertalet inlandskommuner ett svagt lokalt företagsklimat, liksom nästan samtliga kommuner i Gävleborgs län. Att attityderna till företagande är förhållandevis negativa i stora delar av Norrland men att företagandet trots det är relativt omfattande på många håll talar för att mycket av detta företagande är nödvändighetsbaserat.

Det finns 33 kommuner i Sverige som kombinerar en låg omfattning på företagandet med negativa attityder till företagande, dvs. att det sammanfattande omdömet om det lokala företagsklimatet tillhör de 100 sämsta i landet. Det innebär samtidigt att attityderna till företagande är relativt positiva i två tredjedelar av de kommuner som har ett lågt företagande, och att företagandet är relativt omfattande i två tredjedelar av de kommuner där attityderna till företagande är förhållandevis negativa. De kommuner som uppvisar låga värden i båda fallen återfinns i första hand i Bergslagen med omnejd, östra Småland samt norra Norrlands kustland.

Karta 3. Företagande och lokalt företagsklimat 2016

Kommuner med låg rang för företagande (blå), låg rang för lokalt företagsklimat (grön) samt både låg rang för företagande och låg rang för lokalt företagsklimat (lila)

Källa: Bearbetning av data från SCB/Rams samt LFK (Lokalt Företagsklimat)
Anm: LFK-undersökningen utförs på uppdrag av Svenskt Näringsliv.

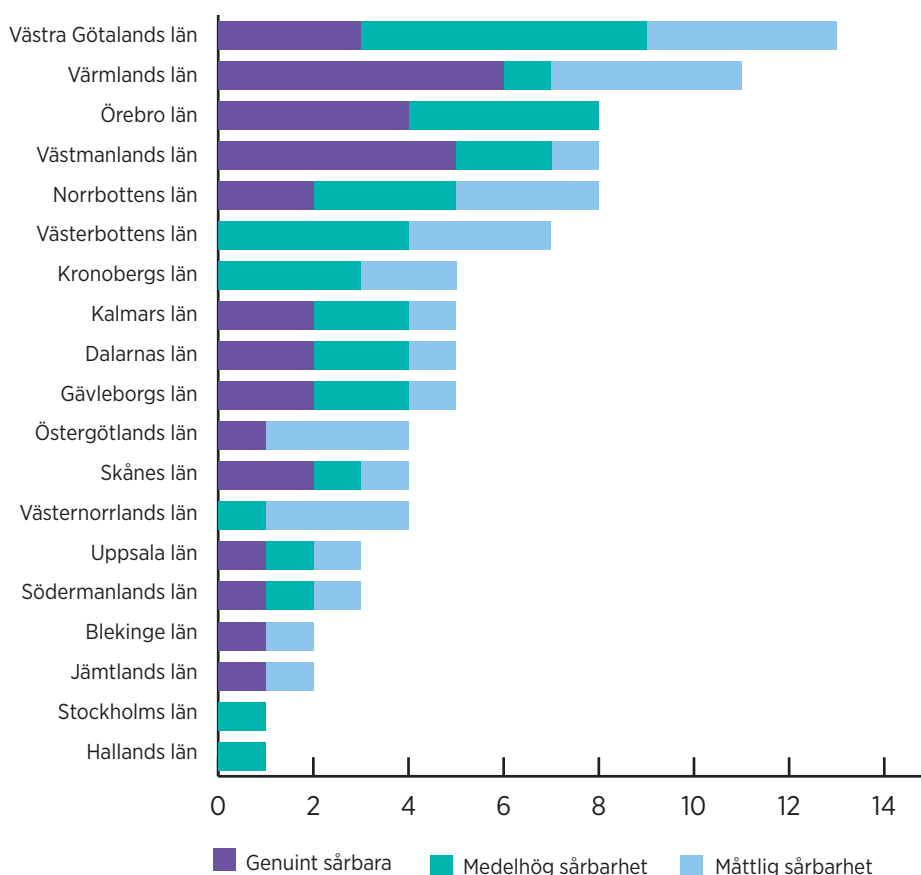
6 Sveriges sårbara kommuner

I detta avsnitt vägs samtliga aspekter samman till ett samlat sårbarhetsmått. Det gäller beroendet av enskilda större företag, situationen på arbetsmarknaden samt omfattningen av och inställningen till företagande. Utgångspunkten för beräkningarna är den modell som presenterades i Figur 1 i kapitel 2. Genom dessa beräkningar skapas en lista som rangordnar Sveriges kommuner efter sårbarhet. Listan över samtliga kommuner presenteras i tabellbilagan. I det följande ligger fokus på Sveriges sårbara kommuner.

Sårbarhetens geografi

De 100 kommuner som har högst sårbarhet har delats in i tre grupper. Vi kallar den tredjedel som är mest sårbara för genuint sårbara, följande tredjedel sägs ha medelhög sårbarhet medan kommunerna i den tredje gruppen uppvisar måttlig sårbarhet. I Figur 2 visas hur dessa kommuner fördelar sig över Sveriges olika län.

Figur 2 Antal sårbara kommuner per län 2016

Källa: Bearbetning av data från SCB/Rams samt LFK

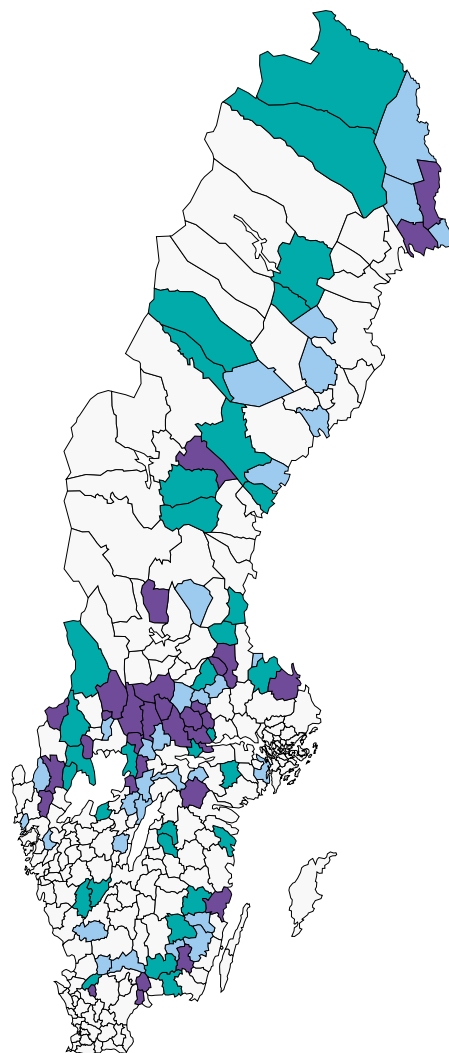
Resultaten visar att sårbara kommuner förekommer i alla län utom Jönköpings och Gotlands län. Antalet är störst i Västra Götalands län, Värmlands län, Örebro län, Västmanlands län, Norrbottens län och Västerbottens län. Flertalet av de sårbara

kommunerna i de fyra förstnämnda länen bildar ett sammanhängande område i mellersta Sverige, där inte minst Bergslagen är rikligt företrätt. Till detta område av sårbara kommuner kan också läggas ett antal kommuner i Dalarnas och Gävleborgs län, liksom Finspång och Vingåker. Som framgår av Karta 4 blir resultatet ett sammanhängande område som sträcker sig från gränsen mot Norge i väster till Bottenhavet i öster, och som också omfattar ett antal kommuner mellan Vänern, Vättern och Hjälmaren. Sammanlagt finns närmare hälften av Sveriges 100 sårbara kommuner i detta område, och inte mindre än 23 av landets 33 genuint sårbara kommuner.

I norra Sverige finns två sammanhängande områden av sårbara kommuner. Det ena återfinns i norra Norrbottens län, medan det andra omfattar delar av Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län. I södra Sverige finns ett sammanhängande område som sträcker sig från nordvästra Skåne till Oskarshamn vid Östersjön.¹¹ Eftersom kommunerna i dessa områden hänger samman gränsar många sårbara kommuner till varandra, vilket framgår av Karta 4. Det finns därmed en risk att sårbarheten befästs, inte minst genom att potentialen för pendling är mindre när de närmaste kommunerna också är sårbara.

Karta 4. Sveriges sårbara kommuner 2016

Sveriges 100 mest sårbara kommuner indelade i tre klasser: genuint sårbara (lila), medelhög sårbarhet (blå) samt måttlig sårbarhet (grön)

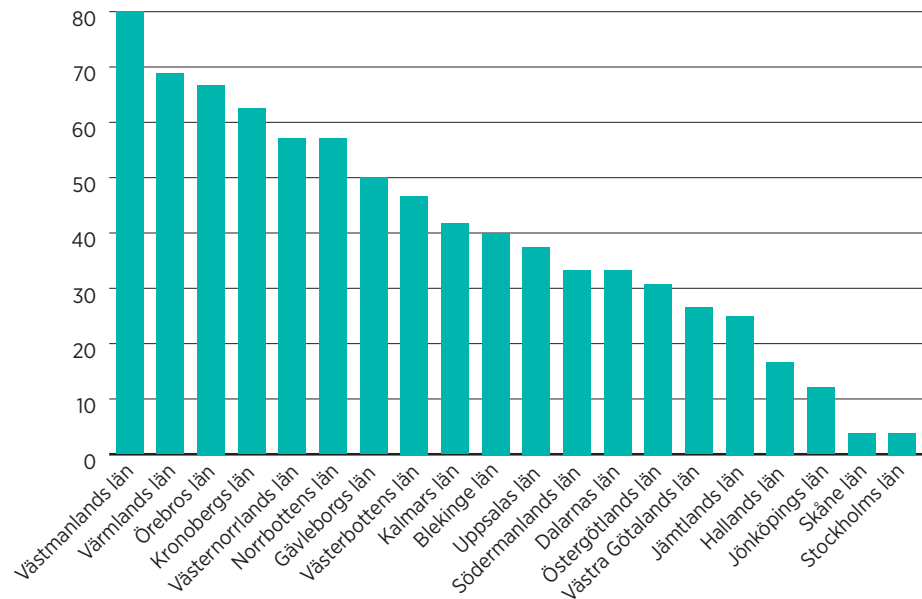

Källa: Bearbetning av data från SCB/Rams samt LFK

¹¹ Se avsnitt 7 för mer om dessa områden.

I Figur 3 visas hur stor andel av kommunerna i Sveriges län som är sårbara. I de tre län som ligger i topp återfinns 27 av de kommuner som utgör det bälte av sårbarhet som bland annat omfattar Bergslagen. I de tre länen finns också 15 av de genuint sårbara kommunerna. I Kronobergs län, som ligger på fjärde plats, är fem av de åtta kommunerna sårbara. Dessa kommuner binder samman Skånes sårbara kommuner med dem i Blekinge och Kalmar län. Också i Västernorrlands och Norrbottens län är mer än hälften av kommunerna sårbara. I Västra Götalands län är däremot endast omkring en fjärdedel av kommunerna sårbara, trots att länet har det största antalet sårbara kommuner.

Figur 3 Andel sårbara kommuner per län 2016

Källa: Bearbetning av data från SCB/Rams samt LFK

Egenskaper hos sårbara kommuner

På gruppnivå finns det ett antal skillnader mellan sårbara och icke sårbara kommuner. En är att det är en betydligt större andel av de sårbara kommunerna som är inlandskommuner. Medan 37 procent av de icke sårbara kommunerna ligger vid kusten är motsvarande andel för sårbara kommuner 16 procent. Den tydliga kopplingen till inlandet har en historisk förklaring. Kommunnamn med efterledet "fors" är vanliga bland sårbara kommuner. Hällefors, Hofors, Munkfors, Bengtsfors, Hagfors, Degerfors och Storfors är samtliga genuint sårbara, medan Kramfors har medelhög sårbarhet. Endast en av de nio kommuner i Sverige som har detta efterled i sitt namn, dvs. Robertsfors, är inte sårbar. Landets enda kommun med efterledet "ström", dvs. Olofström, är också en genuint sårbar kommun. Detta förhållande avspeglar framväxten av bruk som ägnade sig åt metallframställning och metallbearbetning. Bruken lokaliserades till inlandets forsar och strömmar, som försåg dem med den nödvändiga vattenkraften. Dessa energikällor har nu förlorat sin betydelse, men det var vid dessa platser som åtskilliga av de företag som svarar för de sårbara kommunernas höga beroende växte fram.

En annan övergripande skillnad mellan sårbara och icke sårbara kommuner gäller befolkningstätheten. Medianen för befolkningstätheten i de 100 sårbara kommunerna är 16 invånare per kvadratkilometer jämfört med 39 i de icke sårbara kommunerna. Sårbara kommuner är också, generellt sett, mindre. Medianvärdet för

sårbara kommuner är 10 600 invånare, medan det för övriga kommuner är 24 000 invånare. Sårbara kommuner är också mer beroende av industrissysselsättning än icke sårbara kommuner. I de genuint sårbara kommunerna är medianvärdet för andelen som är sysselsatta inom industrin 25,8 procent. För hela gruppen sårbara kommuner är medianen 20,4 procent, medan den för de icke sårbara kommunerna är 12,3 procent. Det finns också ett visst samband mellan utlandsäggande och sårbarhet. Sambandet gäller främst de mest sårbara kommunerna, dvs. de genuint sårbara kommunerna. För dessa är medianvärdet för andelen av de anställda som arbetar i utlandsägda företag 18,4 procent. För samtliga 100 sårbara kommuner är medianen 12,8 procent, medan den för icke sårbara kommuner är 9,9 procent.

7 Vad har hänt mellan 2011 och 2016?

Att undersökningen om sårbara kommuner nu genomförs för andra gången gör det möjligt att jämföra utvecklingen över tiden. Jämförelsen visar att 15 av de kommuner som klassificerades som sårbara år 2011 inte längre är det. Eftersom undersökningen avser relativ sårbarhet, dvs. hur sårbara de enskilda kommunerna är i förhållande till övriga kommuner, har de kommuner som inte längre är sårbara ersatts av andra. Den förhållandevis höga omsättningen bland de sårbara kommunerna visar att det finns en betydande dynamik och att kommuner som en gång klassificerats som sårbara inte nödvändighetsvis behöver fortsätta att vara det. Det visar också på utvecklingskraft och potential för förändring i många svenska kommuner. I detta avsnitt studeras först ett antal kommuner vars sårbarhetsstatus har förändrats under perioden. Därefter studeras utvecklingen i ett antal kommuner som har drabbats av större nedläggningar eller neddragningar. Avslutningsvis studeras förändringar i pendlingsmönstren.

Kommuner med ändrad sårbarhetsstatus

De kommuner som har gått från sårbarhet till icke sårbarhet under perioden redovisas i Tabell 1. Av dessa har Torsås i Kalmar län haft den bästa utvecklingen. Kommunen är också den enda som har gått från genuin till ingen sårbarhet. De största förbättringarna har skett inom nyföretagsamheten och det sammanfattande omdömet för det lokala företagsklimatet. Också när det gäller beroendet, andelen i arbete och utpendlingen har förbättringarna varit relativt stora. Att Torsås inte längre räknas som en sårbar kommun innebär att de fyra kustkommunerna Mönsterås, Kalmar, Torsås och Karlskrona bildar ett sammanhängande område av icke sårbara kommuner i landets sydöstra del, där åtskilliga kommuner annars är sårbara.

Tabell 1. Kommuner som har gått från att vara sårbara till icke sårbarhet mellan 2011 och 2016

Förändring av sårbarhet	Kommun (minskning av rangen för sårbarhet)	
Från genuin till ingen	Torsås (-96)	
Från medelhög till ingen	Storuman (-84)	Arjeplog (-63)
	Trollhättan (-78)	Vansbro (-52)
Från måttlig till ingen	Sorsele (-90)	Mariestad (-39)
	Berg (-74)	Hjo (-25)
	Älvsbyn (-55)	Katrineholm (-25)
	Östra Göinge (-52)	Hudiksvall (-22)
	Mellerud (-47)	Årjäng (-18)

I avsnitt 6 identifierades ett sammanhängande område av sårbara kommuner i landets sydöstra del. Området sträcker sig från nordvästra Skåne till Oskarshamn. Fem kommuner i detta område, dvs. Markaryd, Uppvidinge, Tingsryd, Åstorp och Örkelljunga, har gått från att vara icke sårbara till medelhög eller måttlig sårbarhet, vilket också är orsaken till att nära nog alla sårbara kommuner

i landets sydöstra del numera hänger samman. Bakom den ökade sårbarheten ligger i första hand en minskad andel i arbete och ett minskat företagande. I Uppvidinges fall har dessutom beroendet ökat relativt kraftigt. Som framgår av Tabell 2 utgör dessa fem kommuner en tredjedel av alla dem som gått från icke sårbarhet till sårbarhet. Den ökade sårbarheten inom detta område utgör därmed den mest anmärkningsvärda förändringen under perioden.

Tabell 2. Kommuner som har gått från att vara icke sårbara till sårbarhet mellan 2011 och 2016

Förändring av sårbarhet	Kommun	
	(ökning av rangen för sårbarhet)	
Från ingen till genuin	Orsa (93)	
Från ingen till medelhög	Markaryd (43)	
Från ingen till måttlig	Ockelbo (102)	Kristinehamn (31)
	Svenljunga (73)	Tingsryd (27)
	Mjölby (67)	Söderhamn (23)
	Götene (62)	Åstorp (15)
	Uppvidinge (52)	Bräcke (15)
	Tranemo (35)	Örkelljunga (9)
	Åmål (32)	

Den svaga utvecklingen i landets sydöstra del¹² utgör en kontrast mot den mer positiva utvecklingen i delar av Norrlands inland. Storuman och Sorsele tillhör de kommuner som minskat sin sårbarhet mest. Utvecklingen har varit likartad i de båda kommunerna, med en betydande ökning av andelen i arbete. En svag ökning av utpendlingen har också bidragit till arbetsmarknadens förbättring. Att gruvnäringen har expanderat är en trolig förklaring till denna utveckling, liksom, i Sorseles fall, att biltestindustrin har vuxit. Företagandet och nyföretagsamheten har också stigit, samtidigt som det lokala företagsklimatet har förbättrats något. Det enda område där det inte har skett någon förbättring är beroendet. Det har i stället ökat, speciellt för Sorsele.

Det finns också kommuner som har genomgått betydande förändringar utan att deras sårbarhetsklassificering har förändrats. Hofors är en sådan kommun. År 2011 var Hofors Sveriges mest sårbara kommun, med rang 290. I den nya undersökningen har sårbarheten minskat, men kommunen är fortfarande genuint sårbar med en rang på 275. En viktig orsak till förändringen är att det sammanfattande omdömet om det lokala företagsklimatet har förbättrats kraftigt. Arbetsmarknaden som helhet har också stärkts betydligt, och även nyföretagsamheten har utvecklats positivt. Beroendet har däremot ökat, vilket gör att den sammantagna förbättringen blir relativt begränsad.

Orter som drabbats av större nedläggningar

Trollhättan är ett tydligt exempel på en kommun som har drabbats av en större nedläggning men också kunnat ta sig ur sin sårbarhet. Nedläggningen av Saab Automobile AB, som försattes i konkurs i december 2011, var ett hårt slag för Trollhättan. Även underleverantörer kom att påverkas och ett antal av dem har dragit ner sin verksamhet eller helt försvunnit. Genom dessa händelser har kommunens hela näringslivsstruktur förändrats. De tio största privata företagen i Trollhättan sysselsätter idag 3 600 personer jämfört med 8 300 personer i 2011 års undersökning. Nedläggningarna har också medfört att det har skett en

¹² Vid sidan av Torsås har också Östra Göinge, i nordöstra Skåne, haft en positiv utveckling under perioden, och gått från måttlig till ingen sårbarhet.

utglesning av industriföretag till förmån för tjänsteföretag – bland de tio största privata företagen finns det idag betydligt fler tjänsteföretag än tidigare.

Som framgick av Tabell 1 är Trollhättan en av de fem kommuner som har genomgått den största förbättringen mellan de båda undersökningarna, och alltså gått från medelhög till ingen sårbarhet. Den enskilt viktigaste förklaringen är att rangen för beroendet har gått från 219 till 91, vilket har att göra med den nya näringslivsstrukturen. Trollhättans minskade sårbarhet beror också på att utpendlingen har ökat, vilket åtminstone till en del kan förklaras med de satsningar som har gjorts på regionens infrastruktur under perioden, såväl innan som efter nedläggningen av SAAB. En annan del i denna utveckling är ett ökat företagande, medan omdömet för företagsklimatet har genomgått en viss försämring. Andelen i arbete har också sjunkit något.¹³ Sammantaget har dessa förändringar gjort att Trollhättan har gått från en medelhög sårbarhet till att inte längre klassificeras som sårbar.

En annan industrikommun som har genomgått en utveckling mot minskad sårbarhet är Södertälje. Trots sin storlek och sitt gynnsamma läge tillhörde kommunen tidigare den högsta sårbarhetsklassen, dvs. de genuint sårbara kommunerna, med rang 260. Numera tillhör Södertälje gruppen med medelhög sårbarhet, och har rang 245. Den viktigaste orsaken till den höga sårbarheten i 2011 års undersökning var beroendet av kommunens två stora företag. Det lokala företagsklimatet var dessutom svagt och utpendlingen relativt låg, och det trots goda kommunikationsmöjligheter inom Stockholmsregionen. Att beroendet har minskat genom den neddragning Astra-Zeneca genomförde år 2012 är en förklaring till den minskade sårbarheten. En annan förklaring är att andelen i arbete har ökat, om än svagt. Också utpendlingen har ökat något. Sammantaget har Södertäljes sårbarhet minskat något, men inte alls i samma utsträckning som Trollhättans.

En kommun som uppmärksammas under året är Bjuv. Nedläggningen av Findus anläggning berör 650 jobb. Eftersom utvecklingen inleddes den 31 december 2016 och beräknas vara avslutad först den 31 mars 2017 är det oklart hur Bjuv kommer att påverkas.¹⁴ De båda undersökningar som har genomförts gör det däremot möjligt att studera kommunens utveckling innan denna händelse inträffade. År 2011 var Bjuv en genuint sårbar kommun med rang 265. I den senaste undersökningen hade rangen minskat till 244, vilket innebär att Bjuv är en kommun med medelhög sårbarhet. Den minskade sårbarheten har sin grund i förbättringar i alla variabler utom beroendet av kommunens stora arbetsgivare, där rangen var i princip densamma. Att kommunen hade inlett en utveckling mot minskad sårbarhet redan innan Findus nedläggning talar för att följderna kan bli mindre allvarliga än vad som annars hade kunnat bli fallet.

Förändrade pendlingsmönster

I flera kommuner har ökad utpendling bidragit till att minska sårbarheten och hantera konsekvenserna av nedläggningar eller större neddragningar. Av Karta 5 framgår hur Sveriges 100 sårbara kommuner har förändrats när det gäller pendling. Några stråk med minskad pendling kombinerad med sårbarhet kan urskönjas. Ett sådant stråk består bland annat av de sårbara kommunerna Lysekil, Färgelanda, Bengtsfors och Eda. Längre norrut finns ett likartat stråk bestå-

¹³ Försämringen gäller fram till år 2014, vilket är det år statistiken avser för denna variabel. När det gäller exempelvis arbetslösheten, där statistiken har betydligt mindre eftersläpning, har situationen på arbetsmarknaden däremot förbättrats jämfört med innan nedläggningen av SAAB.

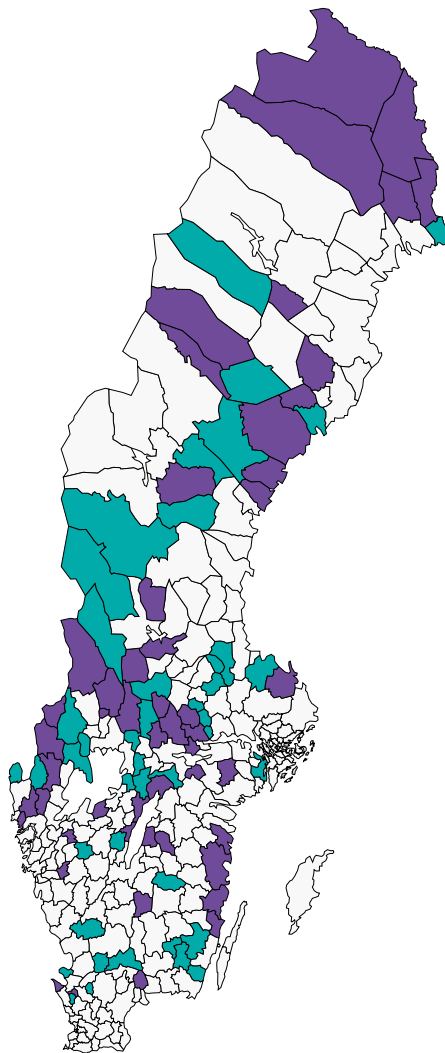
¹⁴ Se <http://www.dn.se/ekonomi/findus-skjuter-pa-nedlaggning-i-bjuv/>, 30 september 2016.

ende av kommunerna Filipstad, Hagfors, Munkfors och Torsby. Den gemensamma nämnaren för dessa områden är att de ligger i glesbefolkade områden, vilket gör att underlaget för ett utbyggt vägnät och kollektivtrafik blir otillräckligt. Liknande bakgrundsfaktorer kan skönjas bakom den relativa nedgången i området med kommunerna Härnösand, Kramfors, Örnsköldsvik, Bjurholm och Vindeln. E4:s sträckning ger möjligheter till utpendling, men eftersom området är stort och glesbefolkat blir pendlingen ändå begränsad.

Också i Malmfälten, framför allt i kommunerna Kiruna, Gällivare och Pajala, visar utpendlingen en nedåtgående trend. Kiruna och Gällivare har lägst respektive näst lägst nivå på utpendlingen bland Sveriges kommuner. Malmboomen har skapat en kraftig efterfrågan på arbetskraft under perioden, och den kan ha sugit upp personer som annars skulle ha pendlat ut från kommunerna. En del av arbetskraftsförsörjningen till gruvnäringen har skett genom vecko- eller månadspendling, vilket också kan ha gett upphov till nya pendlingsmönster. Denna pendling har i huvudsak varit riktad in mot kommunerna, vilket innebär att den inte har gjort några större avtryck i statistiken över dessa kommuners utpendling.

Karta 5.

Förändring av utpendling i Sveriges 100 sårbara kommuner, 2011 - 2016, Lila=minska utpendling
Grön=ökad utpendling

Källa: Bearbetning av data från SCB/Rams samt LFK

Ett annat stråk med minskad utpendling är den så kallade E22-korridoren, dvs. Europavägen längs Götalands östkust. Det gäller en i det närmaste 20 mil lång sträcka från Valdemarsvik genom Västervik och Oskarshamn ner till och med Mönsterås. Utpendlingen var låg redan i utgångsläget, och Oskarshamn och Västervik ligger nu på plats 286 respektive 277 bland Sveriges 290 kommuner. E22 är samtidigt en vägsträcka där standarden, och därmed möjligheterna till pendling, har förbättrats. Att området är relativt glest befolkat begränsar emellertid möjligheterna att bygga ut kollektivtrafiken och förbättra vägnätet. Det är därför svårt att nå andra större lokala arbetsmarknader. Vägstandarderna från kusten till inlandet försvårar också möjligheterna till pendling, vilket gör att tillgängligheten till lokala arbetsmarknader i inlandet blir begränsad.

8 Sammanfattning och avslutande diskussion

Över tid kan företag drabbas av svårigheter av olika slag. Det kan handla om neddragningar i samband med konjunkturnedgångar eller mer långsiktiga kriser som gör att arbetstillfällena försvinner permanent. Om möjligheterna att få jobb och utkomst i kommunen är koncentrerade till ett fåtal företag kan effekterna bli allvarliga om något av dessa företag får problem. Globaliseringen och den ökande konkurrensen har lett till en ökad sannolikhet för att också de större företagen ska drabbas av svårigheter och tvingas lägga ned eller kraftigt minska sin verksamhet. I många fall kan det ha att göra med att företagen köps upp av eller slås samman med andra stora företag.

Perioden 2011-2016 visar på betydande förändringar när det gäller svenska kommuners sårbarhet. Beroendet av ett eller flera stora företag är fortfarande stort på många ställen. Det ger visserligen en stabilitet med god tillgång till jobb, men skapar samtidigt en osäkerhet om hur kommunen ska klara större neddragningar eller nedläggningar. En kraft som har verkat i riktning mot minskad sårbarhet är däremot utpendling, som på många ställen i Sverige har förbättrat arbetsmarknaden genom att sökområdet för arbete har blivit större. Men pendlingsmöjligheterna är fortfarande relativt dåliga på många ställen i landet. Den främsta orsaken till det är det gleasa bosättningsmönstret, som gör att underlaget för vägar och kollektivtrafik är begränsat.

Ett ökande företagande är en annan positiv utvecklingstrend. Det kan på sikt ge en ökad bas av växande företag som gör att beroendet av några få stora företag minskar. En samverkande faktor är det lokala företagsklimatet som ger förbättrade förutsättningar för såväl företagande i allmänhet som nyföretagsamhet. Traditionerna att starta och driva företag har i många sårbara kommuner annars varit relativt utvecklade. Den goda tillgången på jobb i de stora företagen, som dessutom ofta har haft ett högt löneläge, har bidragit till denna situation. Att företagandet visar på en uppåtgående trend är därför ett tecken på ökad stabilitet och robusthet i många sårbara kommuner.

Frågan om sårbarhet handlar om hur tillgången på jobben ska säkras i de svenska kommunerna. Men ytterst rör frågan hur många, i huvudsak små, kommuner ska kunna överleva på sikt. En viktig del i överlevnaden är att det finns arbetstillfällena. Utan dessa minskar gradvis möjligheterna att leva och verka i kommunen och den kommunala servicen förlorar sitt underlag.

Några faktorer på vägen från sårbarhet, förutom de som redan beskrivits, kan avslutningsvis nämnas. Kännetecknade för dessa är att de erbjuder möjligheter samtidigt som de lika väl kan vara förenade med ett ökat hot mot sårbara kommuner. Den pågående globaliseringen kommer också framgent att beröra svenska kommuner. Stora företag ingår i ett globalt sammanhang både vad gäller marknad och ägande. Det gör att förändringar som uppstår långt borta utanför landets gränser i en allt snabbare takt kommer att påverka svenska kommuner. Företag och anläggningar som varit stabila, som under årtionden försett kommunen med stabila och välavlönade jobb, förlorar en dag sin position för att konkurrenter på andra ställen i världen gör samma arbete billigare och bättre.

En annan pådrivande kraft är digitaliseringen som medför att många verksamheter blir mindre bundna till en bestämd plats, vilket ger en ökad rörlighet för både personer och företag. Det kan utgöra ett hot mot sårbara kommuner, men det finns också inslag i digitaliseringen som borde vara frigörande och därmed kunna ge fördelar genom att både avståndets och transportkostnadernas betydelse minskar. Nya sätt att tänka kring arbete och organisation kan, i kombination med en fortsatt utveckling av informations- och kommunikationsteknologin, minska betydelsen av direkta personkontakter.

Å andra sidan kan utökade nationella och internationella kontakter leda till ett ökat behov av resande. Täta miljöer utövar också en betydande fördel och lockelse, särskilt på kunskapsintensiva företag. De täta miljöernas fördel handlar mycket om tillgång till kunskap och kompetens och om att vi blir mer produktiva när vi interagerar med varandra, och då framför allt med personer som håller på med liknande saker som vi själva. Täthet underlättar också matchningen mellan arbetstillfällen och arbetssökande.

Undersökningen visar också att många små kommuner klarar sig bra och har en stabil situation. Det är snarare gleshet som inverkar negativt eftersom det försämrar förutsättningarna för matchning och pendling, och dessutom medför att underlaget för såväl offentligt finansierade som privata tjänster blir sämre. Kommuner som slås ihop får visserligen ett större skatteunderlag men också mer uppgifter. En sammanslagning gör heller inte att gleshetsproblematiken försvinner.

Den ökande pendlingen, som är till fördel för sårbara kommuner, har samtidigt kravet på sig att inte motverka utvecklingen mot ett hållbart samhälle. Viktigt är därför att resandet sker miljövänligt, exempelvis genom spårtrafik med hög kapacitet som minskar miljöpåverkan per personkilometer. För att uppfylla detta krävs emellertid en hög befolkningskoncentration. I glesa delar av Sverige är det svårt att uppnå, vilket också avspeglas i en låg pendling i åtskilliga Norrlands-kommuner.

Kommuner behöver också vara attraktiva, både för att locka företag och arbetskraft. Det handlar om utbud av kompetens lika väl som den fysiska miljöns utformning. För att locka företag är infrastrukturen viktig, också när det gäller informations- och kommunikationsteknologin. För att locka inflyttare, och hålla kvar dem som redan bor i kommunen, är det viktigt att erbjuda en attraktiv boendeort. Låga boendekostnader och boendemiljöer med mindre trängsel är viktiga för attraktiviteten, liksom närhet till service och arbete.

Även om världen blir allt mer globaliserad och den nationella politiken avseende bland annat skatter har stor betydelse för möjligheterna att driva företag spelar det lokala initiativet en viktig roll. Ett aktivt arbete med både företagande och företagsklimat har på många ställen skapat en ny utvecklingsriktning som inneburit att sårbara kommuner har kunnat minska sin sårbarhet.

För att ett sådant arbete ska bli lyckosamt bör det inledas innan orten drabbas av en större neddragning eller nedläggning. Det finns flera skäl för det. Ett är att de stora företagen utgör en viktig del av företagsklimatet. Om förutsättningarna är de rätta bidrar ortens stora företag till en väl fungerande dynamik, där avknoppningar och andra nystartade företag kan drivas med av det stora företaget. En annan orsak är att privata tjänsteföretag har lättare att växa fram om såväl sysselsättningen som inkomstnivån är hög, vilket ofta är fallet på orter som domineras av stora företag. Som framgår av svårigheterna för åtskilliga

svenska bruksorter att komma ur sin sårbarhet och få till stånd en positiv utveckling kan ett dominerande företag också leda till ett svagt intresse för företagande, och till att ortens politiker inte ser vikten av ett gott företagsklimat. Beroende på hur politikerna hanterar situationen kan stora företag med andra ord både vara en tillgång och ett problem för företagandet på orten, och därmed också för ortens framtid.

Referenser

- Andersson, Martin och Magnus Henrekson, "Local Competitiveness Fostered through Local Institutions for Entrepreneurship", i Audretsch m.fl. (red.), 2015.
- Audretsch, David B., Albert N. Link och Mary L. Walshok (red.), *The Oxford Handbook of Local Competitiveness*, Oxford University Press, New York, 2015.
- Baumol, William J., "Entrepreneurial Enterprises, Large Established Firms and Other Components of the Free-Market Growth Machine", *Small Business Economics*, vol. 23, s. 9-21, 2004.
- Bornefalk, Anders, *Nya svenska storföretag: Behövs det, och finns de?*, Svenskt Näringsliv, kommande rapport.
- Daepf, Madeleine, Marcus J. Hamilton, Geoffrey B. West och Luís Bettencourt, "The mortality of companies", *Journal of The Royal Society Interface*, 12:20150110, 2015.
- Florida, Richard och Charlotta Melander, "Talent, Cities, and Competitiveness", i Audretsch m.fl. (red.), 2015.
- Tillväxtverket och Svenskt Näringsliv, *Genuint sårbara kommuner - Företagandet, arbetsmarknaden och beroendet av enskilda större företag*, Rapport 0112, 2011.

Tabellbilaga 1 – Sveriges kommuner sorterade efter genuin sårbarhet 2016

(ju högre rang, desto större sårbarhet)

Rang sårbarhet	Kommun	Län	Sårbarhetsklass
290	Hällefors	Örebro län	Genuin
289	Fagersta	Västmanlands län	Genuin
288	Ludvika	Dalarnas län	Genuin
287	Skinnskatteberg	Västmanlands län	Genuin
286	Olofström	Blekinge län	Genuin
285	Filipstad	Värmlands län	Genuin
284	Hagfors	Värmlands län	Genuin
283	Sandviken	Gävleborgs län	Genuin
282	Finspång	Östergötlands län	Genuin
281	Oxelösund	Södermanlands län	Genuin
280	Gullspång	Västra Götalands län	Genuin
279	Emmaboda	Kalmar län	Genuin
278	Munkfors	Värmlands län	Genuin
277	Bengtstorsfors	Västra Götalands län	Genuin
276	Ljusnarsberg	Örebro län	Genuin
275	Hofors	Gävleborgs län	Genuin
274	Grums	Värmlands län	Genuin
273	Degerfors	Örebro län	Genuin
272	Perstorp	Skåne län	Genuin
271	Kungsör	Västmanlands län	Genuin
270	Färgelanda	Västra Götalands län	Genuin
269	Oskarshamn	Kalmar län	Genuin
268	Eda	Värmlands län	Genuin
267	Bromölla	Skåne län	Genuin
266	Lindesberg	Örebro län	Genuin
265	Orsa	Dalarnas län	Genuin
264	Storfors	Värmlands län	Genuin
263	Surahammar	Västmanlands län	Genuin
262	Köping	Västmanlands län	Genuin
261	Övertorneå	Norrbottnens län	Genuin
260	Kalix	Norrbottnens län	Genuin
259	Ragunda	Jämtlands län	Genuin
258	Östhammar	Uppsala län	Genuin
257	Karlskoga	Örebro län	Medelhög
256	Forshaga	Värmlands län	Medelhög
255	Kramfors	Västernorrlands län	Medelhög
254	Pajala	Norrbottnens län	Medelhög
253	Nora	Örebro län	Medelhög
252	Haparanda	Norrbottnens län	Medelhög
251	Hylte	Hallands län	Medelhög
250	Hallsberg	Örebro län	Medelhög
249	Älvkarleby	Uppsala län	Medelhög
248	Överkalix	Norrbottnens län	Medelhög
247	Nybro	Kalmar län	Medelhög
246	Nordmaling	Västerbottens län	Medelhög

Rang sårbarhet	Kommun	Län	Sårbarhetsklass
245	Södertälje	Stockholms län	Medelhög
244	Bjuv	Skåne län	Medelhög
243	Norberg	Västmanlands län	Medelhög
242	Vindeln	Västerbottens län	Medelhög
241	Högsby	Kalmar län	Medelhög
240	Laxå	Örebro län	Medelhög
239	Tidaholm	Västra Götalands län	Medelhög
238	Smedjebacken	Dalarnas län	Medelhög
237	Älmhult	Kronobergs län	Medelhög
236	Vingåker	Södermanlands län	Medelhög
235	Töreboda	Västra Götalands län	Medelhög
234	Lysekil	Västra Götalands län	Medelhög
233	Lessebo	Kronobergs län	Medelhög
232	Dals-Ed	Västra Götalands län	Medelhög
231	Karlsborg	Västra Götalands län	Medelhög
230	Avesta	Dalarnas län	Medelhög
229	Norsjö	Västerbottens län	Medelhög
228	Ovanåker	Gävleborgs län	Medelhög
227	Lilla Edet	Västra Götalands län	Medelhög
226	Markaryd	Kronobergs län	Medelhög
225	Åsele	Västerbottens län	Medelhög
224	Valdemarsvik	Östergötlands län	Måttlig
223	Malå	Västerbottens län	Måttlig
222	Ronneby	Blekinge län	Måttlig
221	Boxholm	Östergötlands län	Måttlig
220	Ånge	Västernorrlands län	Måttlig
219	Arvika	Värmlands län	Måttlig
218	Kiruna	Norrbottnens län	Måttlig
217	Dorotea	Västerbottens län	Måttlig
216	Åmål	Västra Götalands län	Måttlig
215	Arboga	Västmanlands län	Måttlig
214	Ockelbo	Gävleborgs län	Måttlig
213	Kristinehamn	Värmlands län	Måttlig
211	Hedemora	Dalarnas län	Måttlig
211	Gällivare	Norrbottnens län	Måttlig
210	Tranemo	Västra Götalands län	Måttlig
209	Uppvidinge	Kronobergs län	Måttlig
208	Flen	Södermanlands län	Måttlig
207	Vilhelmina	Västerbottens län	Måttlig
206	Svenljunga	Västra Götalands län	Måttlig
205	Båstad ¹	Skåne län	-
204	Bräcke	Jämtlands län	Måttlig
203	Torsby	Värmlands län	Måttlig
202	Mjölby	Östergötlands län	Måttlig
201	Tierp	Uppsala län	Måttlig
200	Arvidsjaur	Norrbottnens län	Måttlig

¹ Den relativt höga sårbarheten för Båstad beror på att ett stort byggföretag har huvudkontor i kommunen. För byggsektorn gäller att sysselsättning eller lönesummor oftast inte kan hänföras till ett fast arbetsställe eftersom arbetet utförs på tillfälliga byggarbetsplatser i Sverige och utomlands. Därför räknas arbetskraften som att den geografiskt finns i huvudkontorets arbetsställe. Av detta skäl blir mätningen av beroendet av ett enskilt företag otillförlitlig för Båstads kommun. Eftersom rangen för sårbarhet då också blir missvisande räknas Båstad inte till de sårbara kommunerna.

Rang sårbarhet	Kommun	Län	Sårbarhetsklass
199	Götene	Västra Götalands län	Måttlig
198	Härnösand	Västernorrlands län	Måttlig
197	Hultsfred	Kalmar län	Måttlig
196	Hallstahammar	Västmanlands län	Måttlig
195	Säffle	Värmlands län	Måttlig
194	Örkelljunga	Skåne län	Måttlig
193	Åstorp	Skåne län	Måttlig
192	Tingsryd	Kronobergs län	Måttlig
191	Söderhamn	Gävleborgs län	Måttlig
190	Sollefteå	Västernorrlands län	Måttlig
189	Vadstena	Östergötlands län	
188	Mullsjö	Jönköpings län	
187	Karlskrona	Blekinge län	
186	Munkedal	Västra Götalands län	
185	Älvdalen	Dalarnas län	
184	Vansbro	Dalarnas län	
183	Ärjäng	Värmlands län	
182	Torsås	Kalmar län	
181	Mönsterås	Kalmar län	
180	Sotenäs	Västra Götalands län	
179	Kinda	Östergötlands län	
178	Eskilstuna	Södermanlands län	
177	Hammarö	Värmlands län	
176	Robertsfors	Västerbottens län	
175	Västervik	Kalmar län	
174	Askersund	Örebro län	
173	Vänersborg	Västra Götalands län	
172	Hudiksvall	Gävleborgs län	
171	Arjeplog	Norrbottnens län	
170	Vimmerby	Kalmar län	
169	Essunga	Västra Götalands län	
168	Katrineholm	Södermanlands län	
167	Hjo	Västra Götalands län	
166	Bollebygd	Västra Götalands län	
165	Mariestad	Västra Götalands län	
164	Bjurholm	Västerbottens län	
163	Herrljunga	Västra Götalands län	
162	Bollnäs	Gävleborgs län	
160	Alvesta	Kronobergs län	
160	Östra Göinge	Skåne län	
159	Nordanstig	Gävleborgs län	
158	Motala	Östergötlands län	
157	Trollhättan	Västra Götalands län	
156	Gagnef	Dalarnas län	
155	Lycksele	Västerbottens län	
154	Karlshamn	Blekinge län	

Rang sårbarhet	Kommun	Län	Sårbarhetsklass
153	Osby	Skåne län	
152	Leksand	Dalarnas län	
151	Vännäs	Västerbottens län	
150	Ödeshög	Östergötlands län	
149	Falköping	Västra Götalands län	
148	Mellerud	Västra Götalands län	
147	Sävsjö	Jönköpings län	
146	Ljusdal	Gävleborgs län	
145	Landskrona	Skåne län	
144	Skara	Västra Götalands län	
143	Klippan	Skåne län	
142	Storuman	Västerbottens län	
141	Härjedalen	Jämtlands län	
140	Strömsund	Jämtlands län	
139	Aneby	Jönköpings län	
138	Strömstad	Västra Götalands län	
137	Kumla	Örebro län	
136	Älvsbyn	Norrbottnens län	
135	Tibro	Västra Götalands län	
134	Tranås	Jönköpings län	
133	Sölvesborg	Blekinge län	
132	Skellefteå	Västerbottens län	
131	Jokkmokk	Norrbottnens län	
130	Eksjö	Jönköpings län	
129	Grästorp	Västra Götalands län	
128	Söderköping	Östergötlands län	
127	Boden	Norrbottnens län	
126	Timrå	Västernorrlands län	
125	Trelleborg	Skåne län	
124	Simrishamn	Skåne län	
123	Malung-Sälen	Dalarnas län	
122	Vårgårda	Västra Götalands län	
121	Borgholm	Kalmar län	
120	Ljungby	Kronobergs län	
119	Svedala	Skåne län	
117	Ydre	Östergötlands län	
117	Åtvidaberg	Östergötlands län	
116	Berg	Jämtlands län	
115	Piteå	Norrbottnens län	
114	Mörbylånga	Kalmar län	
113	Sorsele	Västerbottens län	
112	Gävle	Gävleborgs län	
111	Nässjö	Jönköpings län	
110	Kil	Värmlands län	
109	Borlänge	Dalarnas län	
108	Eslöv	Skåne län	

Rang sårbarhet	Kommun	Län	Sårbarhetsklass
107	Habo	Jönköpings län	
106	Vetlanda	Jönköpings län	
105	Vara	Västra Götalands län	
104	Norrköping	Östergötlands län	
103	Mora	Dalarnas län	
102	Burlöv	Skåne län	
101	Hässleholm	Skåne län	
100	Kristianstad	Skåne län	
99	Svalöv	Skåne län	
98	Örnsköldsvik	Västernorrlands län	
97	Höör	Skåne län	
96	Gislaved	Jönköpings län	
95	Linköping	Östergötlands län	
94	Lekeberg	Örebro län	
93	Skurup	Skåne län	
92	Ale	Västra Götalands län	
91	Salem	Stockholms län	
90	Tomelilla	Skåne län	
89	Nynäshamn	Stockholms län	
88	Lund	Skåne län	
87	Säter	Dalarnas län	
86	Skövde	Västra Götalands län	
85	Sunne	Värmlands län	
84	Heby	Uppsala län	
83	Vaggeryd	Jönköpings län	
82	Mark	Västra Götalands län	
81	Tanum	Västra Götalands län	
80	Hörby	Skåne län	
79	Gotland	Gotlands län	
78	Orust	Västra Götalands län	
77	Öckerö	Västra Götalands län	
76	Sala	Västmanlands län	
75	Malmö	Skåne län	
74	Norrtälje	Stockholms län	
73	Nyköping	Södermanlands län	
72	Uddevalla	Västra Götalands län	
71	Ulricehamn	Västra Götalands län	
70	Falun	Dalarnas län	
69	Höganäs	Skåne län	
67	Gnosjö	Jönköpings län	
67	Sundsvall	Västernorrlands län	
66	Nykvarn	Stockholms län	
65	Lidköping	Västra Götalands län	
64	Krokom	Jämtlands län	
63	Västerås	Västmanlands län	
62	Örebro	Örebro län	

Rang sårbarhet	Kommun	Län	Sårbarhetsklass
61	Upplands-Bro	Stockholms län	
60	Halmstad	Hallands län	
59	Danderyd	Stockholms län	
58	Sundbyberg	Stockholms län	
57	Borås	Västra Götalands län	
56	Luleå	Norrbottens län	
55	Umeå	Västerbottens län	
54	Gnesta	Södermanlands län	
53	Rättvik	Dalarnas län	
52	Alingsås	Västra Götalands län	
51	Varberg	Hallands län	
50	Botkyrka	Stockholms län	
49	Lomma	Skåne län	
48	Stenungsund	Västra Götalands län	
47	Uppsala	Uppsala län	
45	Jönköping	Jönköpings län	
45	Värnamo	Jönköpings län	
44	Strängnäs	Södermanlands län	
43	Karlstad	Värmlands län	
42	Östersund	Jämtlands län	
41	Sjöbo	Skåne län	
40	Falkenberg	Hallands län	
39	Kalmar	Kalmar län	
38	Tjörn	Västra Götalands län	
37	Trosa	Södermanlands län	
36	Järfälla	Stockholms län	
35	Sigtuna	Stockholms län	
34	Åre	Jämtlands län	
33	Växjö	Kronobergs län	
32	Lerum	Västra Götalands län	
31	Göteborg	Västra Götalands län	
30	Helsingborg	Skåne län	
29	Laholm	Hallands län	
28	Vaxholm	Stockholms län	
27	Staffanstorps	Skåne län	
26	Kungälv	Västra Götalands län	
25	Ystad	Skåne län	
24	Håbo	Uppsala län	
23	Knivsta	Uppsala län	
22	Enköping	Uppsala län	
21	Ängelholm	Skåne län	
20	Härryda	Västra Götalands län	
19	Ekerö	Stockholms län	
18	Haninge	Stockholms län	
17	Kävlinge	Skåne län	
16	Lidingö	Stockholms län	

Rang sårbarhet	Kommun	Län	Sårbarhetsklass
15	Vellinge	Skåne län	
14	Partille	Västra Götalands län	
13	Upplands-Väsby	Stockholms län	
12	Vallentuna	Stockholms län	
11	Stockholm	Stockholms län	
10	Mölnadal	Västra Götalands län	
9	Värmdö	Stockholms län	
8	Huddinge	Stockholms län	
7	Kungsbacka	Hallands län	
6	Tyresö	Stockholms län	
5	Österåker	Stockholms län	
4	Täby	Stockholms län	
3	Sollentuna	Stockholms län	
2	Solna	Stockholms län	
1	Nacka	Stockholms län	

Tabellbilaga 2 – Sveriges kommuner sorterade i geografisk ordning med olika sårbarhetskomponenter 2016

Ju högre rang per komponent, desto större sårbarhet. Rangpoäng 1=minst sårbar och rangpoäng 290=mest sårbar. Vikt innebär det värde som komponentens rang multipliceras med i den slutliga sårbarhetsberäkningen. Statistiken för beroendet, utpendlingen och andelen i arbete avser år 2014. Statistiken för företaget och nyföretagsamheten avser år 2015, medan företagsklimatet avser år 2016.

Kommun	Län	Rang Beroende Vikt=1/3	Rang Utpendling Vikt= 1/6	Rang I arbete Vikt=1/6	Rang Företagsklimat Vikt 1/9	Rang Företagande Vikt=2/9	Rang nyföretagsamhet, vikt =1/9
Upplands-Väsby	Stockholms län	63	21	23	56	102	76
Vallentuna	Stockholms län	51	15	8	180	90	30
Österåker	Stockholms län	30	34	30	103	36	14
Värmdö	Stockholms län	31	36	11	257	19	9
Järfälla	Stockholms län	81	26	84	102	191	72
Ekerö	Stockholms län	75	37	25	217	33	20
Huddinge	Stockholms län	22	12	39	169	94	29
Botkyrka	Stockholms län	45	20	135	172	259	48
Salem	Stockholms län	173	2	85	79	286	62
Haninge	Stockholms län	33	33	33	168	142	52
Tyresö	Stockholms län	38	11	28	63	122	17
Upplands-Bro	Stockholms län	140	24	54	35	254	84
Nykvarn	Stockholms län	191	9	7	52	198	93
Täby	Stockholms län	21	14	55	68	7	8
Danderyd	Stockholms län	158	5	232	58	2	1
Sollentuna	Stockholms län	33	7	43	22	38	15
Stockholm	Stockholms län	1	186	4	179	3	6
Södertälje	Stockholms län	261	141	165	246	189	94
Nacka	Stockholms län	22	18	20	28	12	5
Sundbyberg	Stockholms län	225	1	2	96	97	16
Solna	Stockholms län	46	8	1	12	9	10
Lidingö	Stockholms län	58	22	143	73	22	2
Vaxholm	Stockholms län	110	19	59	238	18	3
Norrtälje	Stockholms län	95	161	116	211	34	46
Sigtuna	Stockholms län	140	76	35	87	60	31
Nynäshamn	Stockholms län	90	58	111	256	207	81
Håbo	Uppsala län	81	32	18	170	126	46
Älvkarleby	Uppsala län	268	43	199	136	288	216
Knivsta	Uppsala län	110	13	6	128	151	19
Heby	Uppsala län	124	81	139	85	175	88
Tierp	Uppsala län	214	108	164	114	228	161
Uppsala	Uppsala län	4	212	52	211	133	67
Enköping	Uppsala län	27	128	42	121	65	105
Östhammar	Uppsala län	281	175	67	209	199	234
Vingåker	Södermanlands län	204	103	269	174	255	121
Gnesta	Södermanlands län	120	51	88	83	180	45
Nyköping	Södermanlands län	36	194	124	162	93	142

Kommun	Län	Rang Beroende Vikt=1/3	Rang Utpendling Vikt= 1/6	Rang I arbete Vikt=1/6	Rang Företags-klimat Vikt 1/9	Rang Företagande Vikt=2/9	Rang nyföre-tagsamhet, vikt =1/9
Oxelösund	Södermanlands län	288	121	237	146	290	279
Flen	Södermanlands län	140	142	287	205	170	147
Katrineholm	Södermanlands län	99	204	233	44	211	187
Eskilstuna	Södermanlands län	33	251	223	187	231	214
Strängnäs	Södermanlands län	81	100	114	119	95	36
Trosa	Södermanlands län	140	63	80	22	51	68
Ödeshög	Östergötlands län	204	119	209	69	117	53
Ydre	Östergötlands län	204	105	163	27	64	98
Kinda	Östergötlands län	186	136	133	116	163	202
Boxholm	Östergötlands län	268	80	120	136	238	169
Åtvidaberg	Östergötlands län	131	79	155	26	194	239
Finspång	Östergötlands län	281	188	211	132	278	277
Valdemarsvik	Östergötlands län	178	151	258	284	30	193
Linköping	Östergötlands län	22	265	108	123	159	181
Norrköping	Östergötlands län	7	232	153	193	134	194
Söderköping	Östergötlands län	158	46	113	255	130	137
Motala	Östergötlands län	43	154	203	230	214	266
Vadstena	Östergötlands län	204	109	254	218	23	104
Mjölby	Östergötlands län	232	115	90	125	171	257
Aneby	Jönköpings län	268	91	37	32	91	176
Gnosjö	Jönköpings län	99	198	36	4	26	270
Mullsjö	Jönköpings län	268	82	117	10	253	130
Habo	Jönköpings län	232	44	17	38	202	116
Gislaved	Jönköpings län	58	219	47	197	57	265
Vaggeryd	Jönköpings län	146	140	31	48	145	159
Jönköping	Jönköpings län	8	273	32	77	100	160
Nässjö	Jönköpings län	69	165	134	101	197	225
Värnamo	Jönköpings län	40	228	15	36	61	237
Sävsjö	Jönköpings län	146	172	182	74	143	135
Vetlanda	Jönköpings län	105	243	75	54	166	114
Eksjö	Jönköpings län	124	193	102	57	179	191
Tranås	Jönköpings län	115	218	217	15	86	172
Uppvidinge	Kronobergs län	232	200	162	33	132	188
Lessebo	Kronobergs län	204	88	278	167	274	112
Tingsryd	Kronobergs län	158	173	192	203	177	109
Alvesta	Kronobergs län	146	106	137	144	245	186
Älmhult	Kronobergs län	247	246	48	140	242	166

Kommun	Län	Rang Beroende Vikt=1/3	Rang Utpendling Vikt= 1/6	Rang I arbete Vikt=1/6	Rang Företags-klimat Vikt 1/9	Rang Företagande Vikt=2/9	Rang nyföre-tagsamhet, vikt =1/9
Markaryd	Kronobergs län	232	207	236	1	58	244
Växjö	Kronobergs län	16	261	83	16	85	96
Ljungby	Kronobergs län	99	263	50	42	174	228
Högsby	Kalmar län	165	99	272	266	246	184
Torsås	Kalmar län	214	114	220	72	193	56
Mörbylånga	Kalmar län	173	70	105	148	148	107
Hultsfred	Kalmar län	110	170	243	157	152	269
Mönsterås	Kalmar län	197	133	175	2	258	151
Emmaboda	Kalmar län	277	197	189	263	154	247
Kalmar	Kalmar län	17	229	51	80	71	174
Nybro	Kalmar län	178	145	202	202	262	268
Oskarshamn	Kalmar län	232	283	72	268	209	248
Västervik	Kalmar län	68	277	204	134	112	255
Vimmerby	Kalmar län	124	226	86	254	69	242
Borgholm	Kalmar län	76	182	265	252	5	55
Gotland	Gotlands län	27	286	92	286	27	58
Olofström	Blekinge län	288	199	246	130	273	285
Karlskrona	Blekinge län	72	272	144	199	233	220
Ronneby	Blekinge län	154	156	252	94	267	215
Karlshamn	Blekinge län	87	174	198	183	165	196
Sölvesborg	Blekinge län	110	124	196	154	101	205
Svalöv	Skåne län	131	35	118	241	222	26
Staffanstorps	Skåne län	78	6	100	29	235	44
Burlöv	Skåne län	131	10	262	29	131	155
Vellinge	Skåne län	48	28	185	14	29	11
Östra Göinge	Skåne län	154	77	240	109	244	87
Örkelljunga	Skåne län	204	111	244	31	243	100
Bjuv	Skåne län	268	38	219	173	279	126
Kävlinge	Skåne län	67	23	56	17	169	40
Lomma	Skåne län	115	3	142	84	185	12
Svedala	Skåne län	173	16	44	260	234	103
Skurup	Skåne län	115	41	122	115	200	182
Sjöbo	Skåne län	95	62	82	143	98	60
Hörby	Skåne län	154	69	81	165	164	22
Höör	Skåne län	131	45	104	259	182	49
Tomelilla	Skåne län	146	84	160	145	47	80
Bromölla	Skåne län	268	65	224	164	283	236
Osby	Skåne län	120	101	218	129	184	207
Perstorp	Skåne län	261	116	282	235	272	85

Kommun	Län	Rang Beroende Vikt=1/3	Rang Utpendling Vikt= 1/6	Rang I arbete Vikt=1/6	Rang Företags-klimat Vikt 1/9	Rang Företagande Vikt=2/9	Rang nyföre-tagsamhet, vikt =1/9
Klippan	Skåne län	140	72	225	133	216	97
Åstorp	Skåne län	191	42	226	122	205	212
Båstad	Skåne län	277	123	248	159	4	18
Malmö	Skåne län	2	203	255	200	50	57
Lund	Skåne län	72	130	193	177	125	64
Landskrona	Skåne län	94	97	275	105	237	132
Helsingborg	Skåne län	5	183	174	91	31	65
Höganäs	Skåne län	146	74	216	6	53	27
Eslöv	Skåne län	105	57	101	175	221	197
Ystad	Skåne län	47	137	110	55	45	65
Trelleborg	Skåne län	78	86	148	276	251	118
Kristianstad	Skåne län	11	221	194	190	92	175
Simrishamn	Skåne län	76	167	274	280	24	25
Ängelholm	Skåne län	39	107	89	49	52	90
Hässleholm	Skåne län	37	166	184	222	147	111
Hylte	Hallands län	247	164	167	82	247	244
Halmstad	Hallands län	12	264	99	103	80	144
Laholm	Hallands län	63	122	128	25	70	73
Falkenberg	Hallands län	53	202	64	40	42	157
Varberg	Hallands län	51	217	22	181	63	102
Kungsbacka	Hallands län	6	55	26	207	32	24
Härryda	Västra Götalands län	87	25	12	41	178	63
Partille	Västra Götalands län	58	4	29	51	149	83
Öckerö	Västra Götalands län	178	59	60	62	141	99
Stenungsund	Västra Götalands län	165	73	13	92	43	77
Tjörn	Västra Götalands län	131	56	49	86	78	75
Orust	Västra Götalands län	105	93	131	289	25	51
Sotenäs	Västra Götalands län	197	184	171	270	14	39
Munkedal	Västra Götalands län	178	92	170	234	136	191
Tanum	Västra Götalands län	105	152	150	232	10	28
Dals-Ed	Västra Götalands län	247	201	259	20	139	115
Färgelanda	Västra Götalands län	268	87	206	211	257	243
Ale	Västra Götalands län	158	27	34	59	281	178
Lerum	Västra Götalands län	61	29	24	258	190	33
Vårgårda	Västra Götalands län	240	95	40	3	138	149
Bollebygd	Västra Götalands län	225	30	19	150	226	264
Grästorps	Västra Götalands län	214	47	97	9	203	165
Essunga	Västra Götalands län	261	96	140	21	83	158
Karlsborg	Västra Götalands län	232	155	141	112	224	210

Kommun	Län	Rang Beroende Vikt=1/3	Rang Utpendling Vikt= 1/6	Rang I arbete Vikt=1/6	Rang Företags-klimat Vikt 1/9	Rang Företagande Vikt=2/9	Rang nyföre-tagsamhet, vikt =1/9
Gullspång	Västra Götalands län	247	147	284	220	206	273
Tranemo	Västra Götalands län	240	169	73	81	241	189
Bengtsfors	Västra Götalands län	240	215	273	98	239	233
Mellerud	Västra Götalands län	131	160	271	64	162	61
Lilla Edet	Västra Götalands län	261	50	87	239	270	167
Mark	Västra Götalands län	56	118	95	253	175	125
Svenljunga	Västra Götalands län	178	94	132	269	183	249
Herrljunga	Västra Götalands län	247	134	77	13	208	106
Vara	Västra Götalands län	146	159	127	47	56	152
Götene	Västra Götalands län	261	110	119	34	217	168
Tibro	Västra Götalands län	158	89	231	46	155	117
Töreboda	Västra Götalands län	225	125	239	45	225	229
Göteborg	Västra Götalands län	3	235	41	231	44	42
Mölnadal	Västra Götalands län	55	31	9	94	49	92
Kungälv	Västra Götalands län	48	53	16	227	89	127
Lysekil	Västra Götalands län	204	181	191	279	124	143
Uddevalla	Västra Götalands län	18	157	126	243	76	180
Strömstad	Västra Götalands län	71	282	242	190	6	95
Vänersborg	Västra Götalands län	84	90	208	216	264	241
Trollhättan	Västra Götalands län	91	163	205	107	261	177
Alingsås	Västra Götalands län	31	113	74	242	121	138
Borås	Västra Götalands län	19	258	68	97	109	129
Ulricehamn	Västra Götalands län	99	149	76	100	96	134
Åmål	Västra Götalands län	146	180	276	195	167	145
Mariestad	Västra Götalands län	110	150	188	60	236	253
Lidköping	Västra Götalands län	42	178	62	148	110	190
Skara	Västra Götalands län	124	126	145	126	158	250
Skövde	Västra Götalands län	95	230	27	76	150	164
Hjo	Västra Götalands län	173	98	146	163	188	154
Tidaholm	Västra Götalands län	247	146	105	158	249	211
Falköping	Västra Götalands län	99	176	149	105	212	238
Kil	Värmlands län	146	52	181	50	195	138
Eda	Värmlands län	191	214	290	250	153	208
Torsby	Värmlands län	115	268	251	155	28	250
Storfors	Värmlands län	256	60	283	188	263	171
Hammarö	Värmlands län	281	17	71	70	284	113
Munkfors	Värmlands län	261	179	280	8	277	290
Forshaga	Värmlands län	214	40	255	178	289	283
Grums	Värmlands län	288	112	257	18	266	274

Kommun	Län	Rang Beroende Vikt=1/3	Rang Utpendling Vikt= 1/6	Rang I arbete Vikt=1/6	Rang Företags-klimat Vikt 1/9	Rang Företagande Vikt=2/9	Rang nyföretagsamhet, vikt =1/9
Årjäng	Värmlands län	120	279	285	75	67	128
Sunne	Värmlands län	131	191	125	19	62	108
Karlstad	Värmlands län	9	238	93	108	35	146
Kristinehamn	Värmlands län	131	162	266	204	161	203
Filipstad	Värmlands län	240	236	286	155	271	284
Hagfors	Värmlands län	247	242	249	281	213	226
Arvika	Värmlands län	165	234	212	142	210	123
Säffle	Värmlands län	120	192	281	71	181	198
Lekeberg	Örebro län	178	39	69	7	168	217
Laxå	Örebro län	240	143	267	53	84	271
Hallsberg	Örebro län	256	83	151	239	229	223
Degerfors	Örebro län	281	75	253	98	280	260
Hällefors	Örebro län	261	231	277	278	230	286
Ljusnarsberg	Örebro län	277	148	288	65	219	252
Örebro	Örebro län	15	255	96	118	114	110
Kumla	Örebro län	165	48	98	60	275	235
Askersund	Örebro län	204	139	158	110	127	131
Karlskoga	Örebro län	154	224	207	224	220	287
Nora	Örebro län	256	104	222	274	232	50
Lindesberg	Örebro län	232	196	200	195	260	170
Skinnskatteberg	Västmanlands län	281	127	268	285	250	281
Surahammar	Västmanlands län	256	66	221	141	287	278
Kungsör	Västmanlands län	247	61	238	275	269	227
Hallstahammar	Västmanlands län	197	68	234	39	240	204
Norberg	Västmanlands län	204	67	261	237	201	219
Västerås	Västmanlands län	25	257	107	77	82	140
Sala	Västmanlands län	63	129	138	264	128	23
Fagersta	Västmanlands län	281	227	263	267	227	222
Köping	Västmanlands län	214	185	183	228	187	275
Arboga	Västmanlands län	186	132	229	93	173	258
Vansbro	Dalarnas län	214	248	187	37	68	78
Malung-Sälen	Dalarnas län	124	275	115	170	8	79
Gagnef	Dalarnas län	204	64	103	182	204	120
Leksand	Dalarnas län	214	171	130	113	75	71
Rättvik	Dalarnas län	72	144	228	24	39	38
Orsa	Dalarnas län	225	102	241	215	218	288
Älvdalen	Dalarnas län	178	216	201	185	59	81
Smedjebacken	Dalarnas län	240	85	136	226	252	201
Mora	Dalarnas län	78	247	94	161	66	147

Kommun	Län	Rang Beroende Vikt=1/3	Rang Utpendling Vikt= 1/6	Rang I arbete Vikt=1/6	Rang Företags-klimat Vikt 1/9	Rang Företagande Vikt=2/9	Rang nyföre-tagsamhet, vikt =1/9
Falun	Dalarnas län	29	205	70	222	119	124
Borlänge	Dalarnas län	53	209	157	110	115	213
Säter	Dalarnas län	131	54	57	159	192	153
Hedemora	Dalarnas län	165	168	180	249	156	173
Avesta	Dalarnas län	186	222	190	117	123	261
Ludvika	Dalarnas län	277	260	186	243	248	280
Ockelbo	Gävleborgs län	214	138	152	206	99	224
Hofors	Gävleborgs län	281	195	166	89	282	254
Ovanåker	Gävleborgs län	214	225	168	120	74	246
Nordanstig	Gävleborgs län	165	131	176	229	157	34
Ljusdal	Gävleborgs län	43	259	195	287	20	200
Gävle	Gävleborgs län	10	239	123	272	120	218
Sandviken	Gävleborgs län	268	187	210	214	276	272
Söderhamn	Gävleborgs län	63	241	260	194	103	267
Bollnäs	Gävleborgs län	62	211	235	273	54	199
Hudiksvall	Gävleborgs län	87	269	156	251	106	163
Ånge	Västernorrlands län	173	245	179	248	104	133
Timrå	Västernorrlands län	140	49	154	11	265	231
Härnösand	Västernorrlands län	95	223	247	198	186	156
Sundsvall	Västernorrlands län	14	281	63	175	79	136
Kramfors	Västernorrlands län	165	254	250	147	171	262
Sollefteå	Västernorrlands län	70	271	227	243	118	185
Örnsköldsvik	Västernorrlands län	48	287	79	135	140	141
Ragunda	Jämtlands län	232	213	230	265	107	122
Bräcke	Jämtlands län	191	153	245	201	137	53
Krokom	Jämtlands län	124	78	91	130	144	32
Strömsund	Jämtlands län	91	267	213	192	37	74
Åre	Jämtlands län	84	206	10	183	1	4
Berg	Jämtlands län	165	177	173	152	21	7
Härjedalen	Jämtlands län	99	280	129	283	15	91
Östersund	Jämtlands län	20	278	45	138	41	89
Nordmaling	Västerbottens län	240	117	215	43	268	256
Bjurholm	Västerbottens län	191	120	264	5	48	183
Vindeln	Västerbottens län	256	189	177	189	55	195
Robertsfors	Västerbottens län	214	135	78	123	87	263
Norsjö	Västerbottens län	225	220	178	186	113	101
Malå	Västerbottens län	268	208	58	262	146	41
Storuman	Västerbottens län	158	262	161	153	11	37

Kommun	Län	Rang Beroende Vikt=1/3	Rang Utpendling Vikt= 1/6	Rang I arbete Vikt=1/6	Rang Företags-klimat Vikt 1/9	Rang Företagande Vikt=2/9	Rang nyföretagsamhet, vikt =1/9
Sorsele	Västerbottens län	191	210	112	90	17	21
Dorotea	Västerbottens län	247	244	159	138	77	70
Vännäs	Västerbottens län	197	71	66	88	285	179
Vilhelmina	Västerbottens län	109	252	172	271	72	276
Åsele	Västerbottens län	197	240	270	247	16	43
Umeå	Västerbottens län	13	285	14	127	196	69
Lycksele	Västerbottens län	91	276	109	220	88	206
Skellefteå	Västerbottens län	40	288	61	236	160	229
Arvidsjaur	Norrbottens län	124	256	121	282	111	221
Arjeplog	Norrbottens län	225	266	38	208	13	59
Jokkmokk	Norrbottens län	178	249	46	219	40	13
Övertorneå	Norrbottens län	197	274	197	166	46	289
Kalix	Norrbottens län	158	253	169	276	223	259
Övertorneå	Norrbottens län	186	233	279	233	81	232
Pajala	Norrbottens län	214	270	214	290	73	86
Gällivare	Norrbottens län	225	289	5	225	135	119
Älvsbyn	Norrbottens län	186	190	147	67	108	35
Luleå	Norrbottens län	26	284	21	66	129	150
Piteå	Norrbottens län	56	237	53	210	215	162
Boden	Norrbottens län	84	158	65	151	256	240
Haparanda	Norrbottens län	115	250	289	261	116	282
Kiruna	Norrbottens län	197	290	3	288	105	209

Tillväxtverket

Swedish Agency for Economic
and Regional Growth

Tel 08-681 91 00
tillvaxtverket.se

Sårbara kommuner 2016

Företagandet, arbetsmarknaden och
beroendet av enskilda större företag

Rapport 0208 Rev A